

San Marcos

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Marcosmi kay libruta iskribiran Jesucristo rurashankunata yaĉhanallapapaq. Marcosqa, apustul Pabluwan Bernabiwan puriran Jesucristupa shumaq rimayninta yaĉhachikur. Marcospaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 12.12; 12.25; 13.4-5; 13.13; 15.36-39; Colosenses 4.10; 2 Timoteo 4.11; 1 Pedro 5.13.

Kay librupimi Marcos intrachimanchik kusa achka runakuna Jesusta uyakuq rishankunapaq (1.45; 2.1-2; 2.13; 2.15; 3.7-8; 4.1; 5.21; 6.32-34; 8.1; 10.1). Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyun kar, runakunapa uchankunata pirdunan nir (2.1-12), mushuq yaĉhachikuyninta intrachikushanpaq (2.18-22), samana diyapi imata ruranapaq nishanpaq (2.23-28), chaynulla tukuy mikuy allin mikunanapaq nishanpaq ima (7.1-23).

Chaynullami intrachimanchik Jesucristo kusa pudirniyun kar dyablupa yarpuyinkunata runakunamanta itakushanpaq (1.21-28; 5.1-20; 7.24-30; 9.14-29), achka runakunata qishayninllapamanta alliyachishanpaq (1.31; 1.32-34; 1.40-45; 2.1-12; 3.1-6; 3.7-12; 5.24-34; 6.5; 6.53-56; 10.52), wanushakunata kawsachimushanpaq ima (5.35-43).

Chaynullami intrachimanchikpis Jesucristo kusa pudirniyun kar wayrata yakuta qasillachishanpaq (4.35-41), achka runakunapaq milagruta rurak mikuyta qarashanpaq (6.34-44), yakupa ananpi purishanpaq (6.45-52), kruspi wanushanpaq (capítulo 15), chaynulla wanushanmanta kawsamushanpaq ima (capítulo 16).

Shutichikuq Juan chunllaqkunapi yaĉhachikuran

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17;
Jn 1.19-28)

1 ¹Kaynumi qallarín Dyuspa Wamran Jesucristupaq shumaq rimashanqa.

²Manaraq Jesucristo nasiyatinmi karanna Dyusninchikpa rimaqnin Isaiasqa. Paymi Dyus nitin kaynu nir iskribiran chay washakuqpaqqa:

“Naypaykita kaĉhashaq uk runata qampaq rimananpaq.

Chaymi rinqa tukuyta willaq shunqunllapapi shumaqta yarpunanllapapaq. Chaynuqami qam ritkiqa shumaqtana risibishunqallapa.

³Chay runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa,
uchaykillapata dijar Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta

kiçhaq yupayna kankillapa kanqa' nir".

⁴Chaynumi Isaías iskribishannu Shutichikuq Juanqa, chunllaqkunapi runakunata niran: "Uchaykillapata دچار Dyusmanna tikrakayllapa pirdunashunanllapapaq. Chaymantami shutichishaykillapa" nir.

⁵Chaymi tukuy Judea pwiblukunamanta, Jerusalemanta ima, kusa achka runakuna riqlapa Juan kayashanman payta uyakuqqa. Chaynu uyakurmi uchanllapapaq kwintata qukar Tayta Dyus llakipamay nitinllapa, Juanqa riyu Jordanpi tukuyta shutichiran.

⁶Kay Juanpa raçhpanqami rurakasha karan kamillupa millwanmanta. Nataq sunchun-shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq atun shurkukunata, chumpakapa mishkinkunata ima.

⁷Yaçhachikuqnuqami runakunataqa kaynu niyaqpis:

"Nuqamantaqami uk kusala mas pudirniyjun shamuyan. Paypaqqami nuqaqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaçhanaylapaqmapis. ⁸Chaqa nuqaqami qamkunataqa yakulawan shutichishushallapa kani. Piru nuqamanta chay uk shamuy-shuypaqami Dyuspa Santu Ispiritunwanna shutichishunqallapa".

Jesumi shutikuran

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹Chay tyimpukunapimi prubinsya Galileapa uk pwiblun Nazaretmanta Jesusqa lluqshir rir, riyu Jordanman çhatin Juanqa chaypi shutichiran. ¹⁰Chaynu shutikur yakumanta lluqshimuyarmi rikaran syilu kiçhakaqta. Chaynullami rikaranpis Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta. ¹¹Chaymantami syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:

"Qammi kusa munashay Wamrayqa kanki. Qamwanmi kusalata aligriyani" nir.

Jesusta dyablu uchakuchinaran

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹²Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusta aparan chunllaq lugarman. ¹³Chaypimi Jesusqa kwarinta diyata, kusala saqra animalkunapa rurinpi karan. Chaynu Jesús payla chaypi katinmi dyabluqa uchakuchiyta kamaran. Piru Dyuspa angelninkunami paytaqa tukuy ministishanpipis yanaparan.

Jesumi Galileapi

yaçhachikuq qallariran

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴Chaymanta Shutichikuq Juanta, gubyirnu Herodes karsilashana katinqa, Jesusqa riran Galilea pwiblukunaman Dyuspa shumaq rimayninta yaçhachikutin, washakarna Dyuspa mantakuyninpi kawsananllapapaq. ¹⁵Chaynullami niyaqpis:

"Kananqami Tayta Dyuspa tyimpunqa kumplikashana. Chaymi Dyusmanta shamuy mantakuq qallarinanpaqqa shipchamushana. Chayraykumi uchaykillapata دچار Tayta Dyusmanna tikrakayllapa. Chaynulla chay kusala shumaqta willashushayllapapi kriyirna kawsayllapa".

Jesumi kwatru

piskadukuqkunata qayaran

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶Jesusqami Galilea atun quçhapa manyanta riyarqa, rikaran Simonta uknin Andreswan chaypi kaqta. Paykunaqami piskadukuq kashanrayku atun shikranllapata yakuman itayaranllapa. ¹⁷Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:

—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq. Chaqa nuqaqami yaçhachishaykillapa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaçhachir tantanaykillapapaq nir.

¹⁸Chaynu nitingami, chay runakunaqa chay kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna riranllapa.

¹⁹Piru mas naypaqman riyarqa, Jesusqa qashan rikaran Santiaguta uknin Juanwan chaypi kaqta. Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna karanllapa. Chaymi paykunaqa uk yaku karrupi atun shikrankunata kamakachiyaranllapa.

²⁰Chayna Jesusqa qayamuran paykunata-pis. Chaymi chay kutilla, Juanqa Santiaguwan ishkantin Jesuswanna riranllapa, chay yaku karrullapi taytanta trabajaqninkunawan dijarna.

**Jesumi runamanta dyablupa
yarpuyinta itakuran**
(Lc 4.31-37)

²¹Chaynu rirqami Capernaúm pwiblumanna çharanllapa. Chaymantami samana diya katin Jesusqa chay Israel runakunapa tantakananllapa wasiman yaykur yaçhachikuq qallariran.

²²Piru yaçhachikutingami tukuyula chaypi kaqkunaqa kusalata dispantakananllapa. Chaqa Jesusqami yaçhachikuran paypa yaçhayninllawan, manami Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna yupaychu. ²³Chay tantakananllapa wasi ruripiqami kayaq uk runa dyablupa yarpuyinwan. Chayqami kusala jwirtita kaynu nir qayçhakuran:

²⁴—¡Ay! Nazaretmanta Jesús, çimapaqtaq nuqakunaman yakapankanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu shamushayki? ¡Nuqami riqsishuni! ¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki! nir.

²⁵Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran dyablupa yarpuyintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarqay kay runamantaqa!
nir.

²⁶Chaynu nitingami, chay dyablupa yarpuyininqa chay runataqa atakita qur, kusala jwirtita qayçhachirna yarquran.

²⁷Chayta rikarmi, tukuyula runakuna kusalata manchakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa:

“¿Imataq kayqa kanqa? ¡Kusata paylla mantakur imami ukman mushuq imakunata yaçhachikun! ¡Chaynulla dyablupa yarpuyinmapis imata nitinpis kasun!” nir.

²⁸Chaymanta-pachami tukuyula Galilea lugarkunapi Jesuspaqqa kusalata yaçharanllapa imanumi payqa imatapis rurayta puytin nir.

Jesumi allicharan
Simón Pedrupa swigranta
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹Chaymanta chay Israel runakunapa tantakananllapa wasimanta lluqshirqa, Jesusqa Santiaguwan, Juanta apar riran Simonpa, Andrespa wasinman. ³⁰Chaypimi Simonpa swigranqa kusala rupawan qishaq mantanpi usurayaran. Chaynu chaypi qishaq nir Jesusta willatinllapami, ³¹Jesusqa rir qimikar, chay warmisitataqa makinmanta chutar sharichimuran mantanmantaqa. Chaymi chay kutilla chay rupaqa dijaranna. Chaymantami ashwan chay warmisitaqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesumi achka
qishaqkunata allicharan
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³²Rupay chinqatin limpu tutapashana katinga, Jesusmanqa tukuy qishaqkunata, dyablupa yarpuyinwan kaqkunata ima apamuranllapa. ³³Piru chay wasipa punkunmanqami chay pwiblumanta tukuyula runakuna limpu untaranllapa Jesusta rikakunanllapapaq. ³⁴Jesuscami tukuy qishayninllapakunamanta kusala achka runakunata allichar, dyablupa yarpuyininkunamatapis achkata itakuran. Chaynu itakutinmi dyablupa yarpuyin-

kunaqa, yaçharanllapa “Jesusqami Dyuspa Wamran” nir. Piru Jesusqami mana dijaranchu paypaq rimananllapapaqqa.

Jesumi Galileapi yaçhachikuran

(Lc 4.42-44)

³⁵Chaymanta allaqnin achkiyatinnaca amsaqla Jesusqa sharir, chay pwiblumanta lluqshir riran chunllaq lugarkunaman Taytanman mañakuq. ³⁶Chaymantaqami, Simonqa wakinninkunawan Jesusta maskaq rir, ³⁷tarirqa niranllapa:

—Tukuymi maskashuyanllapa nir.

³⁸Jesusqa niran:

—Ashwan rishunllapa uklaw shipcha-kaq pwiblukunaman, chaypipis Dyuspa shumaq rimayninta yaçhachikunaypaq. Chaqa chaypaqmi shamusha kani.

³⁹Chaynumi Jesusqa Galilea pwiblupa tukuy lugarninkunapi, Israel runakuna tantakananllapa wasikunapiqa Dyuspa shumaq rimayninta yaçhachikur chaynullami dyablupa yarpuyininkunata itakur ima puriran.

Jesumi allicharan uk ismuyaq runata

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰Chaymantaqami uk runa ismuyaq kwirpuyjun Jesusman qimikar, naypanpi qunqurikur kaynu niran:

—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

⁴¹Jesusqami llakipar makinwan kamar niran:

—Munanimi allianaykita. Kananlla alliyay, nir.

⁴²Chaynu nitinlami, chay ismuyaq kwirpuyjun runaqa, alliyaranna qishayninmantaqa. ⁴³⁻⁴⁴Chaymantami Jesusqa chay runataqa kaynu niran:

—¡Allita uyamay! Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushanulla. Chayna

tukuy yaçhananllapapaq qishayniki-mantaqa alliyashaykina nir.

⁴⁵Piru chay runaqami chaymanta lluqshirqa tukuyllata parlaran Jesús, paypaq rurashantaqa.

Chaymanta-pachami Jesusqa manana pwiblukunamanqa yaqqa yaykuqnachu. Ashwanmi chay maypiçhi yaqqa mana runakuna kaq chaylapina kidaq. Piru chaynumapis tukuy lugarmantami runakunaqa riqlapa payta rikaqqa.

Jesumi mana kuyuyta puytiq runata allicharan

(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

2¹Chaymanta, ayka diyamantami Jesusqa Capernaúm pwibluman tikrarak riran. Chaymantami yaçharanllapa chay wasiman, çhamushana nir.

²Chaynu yaçharllapami Jesús kayashanman chaynulla waqta punkumanmapis kusalata untaranllapa. Chaymi manana maylawta yaykunapaqmapis karannachu. Chaynumapis Jesusqa Dyuspa shumaq rimananta yaçhachikuyaran.

³Chaykamanmi kwatru runakuna, mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun uk runata çhachiranllapa chaymanqa. ⁴Piru

Jesús kayashanmanqa mana imanupis çhachiyta puytiranllapachu kusala achka runakuna kashanrayku. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman.

Chaymantaqa chay wasipa qatananta uçhkukur, chaylata chay qishaqtaqa uk paritapi Jesuspa naypanmanqa ishkichiranllapa. ⁵Chaymanta Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaçharqa, chay qishaqtaqa kaynu niran:

—Wamrituy, tukuy uchakushaykikunamantami pirdunashushana kani nir.

⁶Chaypimi, Moisés mantakushankunata yaçhar yaçhachikuq wakin runakuna tayaranllapa. Chaymi kaynu nir yarpuranllapa: “Kayqami yanqa runala. ¿Imarayku-taq waknuqa ninqa? Wakqachu Dyusnin-

chiknulla tukunayan. Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

⁸Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa? ⁹¿Qamkunapa yarpuniki-llapamantaqa ima ninaypaqtaq mas trabajusu kanqa kay runataqa ‘Uchayki-kunamantami pirdunashumi’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir paraykita apar riy’ ninaypaq? ¹⁰Piru kananllami intrachishay-killapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapa-kunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nimaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

¹¹—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

¹²Chaynu nitingami, chay qishaq karan chay runaqa das sharir, paranta charikur llushimuran tukuyla rikayatin. Chayta rikarmi tukuy chaypi kaqkunaqa kusallata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq çhurakaranllapa kaynu nir:

“¡Manami kaypiqa uk kutilamapis waknutaqa rikashanchikllapachu!” nir.

Jesumi Levita qayaran

(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³Chaymantami Jesusqa qashan riran atun quçhapa manyanman. Piru chayman-pismi kusa achka runakuna tantakatın payqa yaçhachiyaran. ¹⁴Chaymanta riyarqami Alfeupa wamran Levita rikaran. Payqami chay Roma pwıblupaq impwıstuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitingami Leviqa sharir paywanna riran.

¹⁵Chaymantami Jesusqa Levipa wasınpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwıstuta kubraqukuna, kusa

uchayjun runakuna Jesuswan chaynulla yaçhakuqninkunawan ima misapina tayaranllapa. Chaqa kusallatari Jesuswan pulla puriyta munaqllapa. ¹⁶Chaynu Jesús tukuywan mikuqta rikarmi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna, Jesuspa yaçhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaçhachikuqnıkillapapaq chay impwıstuta kubraqukunanawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.

¹⁷Chaynu nıtınllapa uyaparmi Jesusqa niran:

—Allılan kar mana qıshaq kaqkunaqami mana ministınchu rımıdyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qıshaq kaqkunala ministın rımıdyakuqtaqa. Chaqa nuqaqami mana, chay allınla kani nıqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani chay uchayjunkunata wıllatıy krıyır washakanıllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸Uk diyapımı Shutıchıkuq Juanpa yaçhakuqninkuna, chaynulla wakin farıseukunaqa ayunayaranllapa. Chaymantami wakin runakuna rır, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Shutıchıkuq Juanpa yaçhakuqnın-kuna, chaynulla farıseukunapa yaçhakuqninkunapımı ayunanllapa. Qampa yaçhakuqnıkkuna-shuyapaqa, ¿ımapaqtaq mana ayunanllapaqa? nir.

¹⁹Jesusa paykunataqa niran:

—Uk runa kasaraq, chayllapıraq katinqachu chay pullan kaqkunaqa ¿ayunayta puytinman? Manami ayunaytaqa puytinmanchu. ²⁰Piru chay kasarasha rınanpaq urami çhamunqana. Chaynu rıtınna-shuyapaqa ayunanqallapana.

²¹“Nıshaykılłapapıs: Manami mayqanpıs uk makwa raçhpataqa mushuq raçhpawanqa rımındanchu. Chaqa chay

mushuq raçhpami paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi, makwa raçhpataqa llikinman. Chaynuqami ashwan masna llikikayanqa. ²²Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qarataqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachumannna itaypaq”.^a

**Samana diyapimi
ispigakunata pitiranllapa**

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³Uk samana diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta riyaran yaçhakuq-ninkunawan. Piru yaçhakuqninkunaqami trigupa ispiganta pitikuqnu riyaranllapa. ²⁴Chayta rikarmi fariseukunaqa Jesusta kaynu niran:

—¡Ay! ¿Imapaqtaq yaçhakuqnirikunaqakanan samana diyapi mana ruraypaq kaqtaqa rurayan? nir. ²⁵Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, gubyirnu David uk kuti wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa? ²⁶Chaqa chay tyimpukunapimi kurakunapa mantaqniqa Abiatar karan. Piru Davidmi wakinninkunawan Dyusta adurananllapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillakunata mikuranllapa. Allita yaçhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.

²⁷Jesusqami niranpisi:

—Dyusqami samana diyataqa ruraran runakuna mana qischakananpaqchu. Ashwanmi ruraran chay diyapimapis

aligriyananllapapaq. ²⁸Chaymi Dyusmanta Shamuq Runa kar, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niyta puytini.

**Jesumi uk runata samana
diyapi allicharan**

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3¹Chaymantami uk samana diyapi Jesusqa chay Israel runakuna tantakananllapa wasiman qashan yaykuran. Chaypimi uk runa wiqru makijjun karan. ²Piru chaypiqami riparakuqkuna, mana shaykuq kusalata Jesustaqa chapar, ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu alliyachiyanka wak runataqa? Chayta ruratinqami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir. ³Piru Jesusqami chay wiqru makijjun runataqa niran:

—Sharir, çhaypinllapapi shay.

⁴Chaymantami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—Samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?

Chaynu nir tapukutinmi, chay runakunaqa mana imatapis rimarchu uyaralla kidaranllapa. ⁵Piru Jesusqami chay runakuna pay nishanta mana intrakanayashanllaparayku kusata piñakur, llakir ima chay qishaq runataqa kaynu niran:

—Chutarachiy makikita nir.

Chaynu nitin, chutarachitinqami makinqa allinna kidaran. ⁶Piru chaynu ruratinmapisi, chay fariseo runakunaqa waqtaman llusqshimurqa, Herodespa wakinninkunawan parlaranllapa Jesustaqa wanuchinanllapapaq.

a 2.22 Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay fariseukunapa yaçhayninkunawan paypa mushuq yaçhayniqa, mana chayllachu nir.

**Jesusta kamarla alliyayta
munaranllapa**

⁷Jesús yačhakuqninkunawan chay atun qučhapa manyanman ritinmi chay Galileapa pwiblunkunamanta kusala achka runakuna ikinta riranllapa. ⁸Piru chaypi Jesús kusa shumaq mana ruraypaq imakunata rurayan nir yačharllapami Judea pwiblunkunamanta, Jerusalenmanta, Idumeamanta, Tirumanta, Sidón pwiblunkunamanta ima kusala achka runakuna Jesús kayashanman shamuranllapa. Chaynullami Jordán riyupa uklaw chimpanmanta ima shamuranllapa Jesusta rikayta munar, chay atun qučhamanqa. ⁹⁻¹⁰Chaynumiri kusata untamuranllapa. Chaypimi Jesusqa achka qishaqkunata allicharan. Chaymi tukuy chay qishaqkunata alliyananllaparaykuqa kumsanakuyupa, saručhanakuyupa wadmanta kaymanta untaranllapa Jesusta kamarla alliyananllapapaq. Chayraykumi Jesusqa yačhakuqninkunata kačharan uk yaku karruta listatinllapa, chaymanna iqatin amana mas kičhkichinanllapapaq.

¹¹Chaynullami chay dyablupa yarpuy-ninwan kaq runakunapis Jesusta rikarqa, paypa naypanpi qunqurir, qayčhakuranllapa:

“¿Qamqami Dyuspa Wamran kanki!” nir.

¹²Piru Jesusqami anyaran chay dyablupa yarpuy-ninkunataqa, amana chaynu paypaq rimananllapapaq.

**Jesusmi dusi
yačhakuqninkunata akraran**
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³Chaymantami Jesusqa uk sirkaman iqar, kusa allinta yarpuchishan

runakunata qayaran. Chaynu qayatin tantakatinllapanaqa, ¹⁴paykunamanta dusi runakunata akraran paywanna purinanllapapaq. Chaynulla rir yačhachikunanllapapaq imami karan. ¹⁵Chaynullami paykunataqa Jesusqa pudirninta quran qishaqkunata allichananpaq, dyablupa yarpuy-ninkunata runakunamanta itakananllapapaq ima.

¹⁶Kaykunami chay dusi akrashan-kunaqa karan:

Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.

¹⁷Chaymantaqami karan Zebedeupa ishkay wamrankuna

Santiago,

Juan ima. Kay paykunatami shutichiran “Boanerges”. Rimayninchik-piqa “Kunyapa Wamrankuna”^b nir intrachimanchik.

¹⁸Wakinkunaqami karan:

Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo,

Tomás.

Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santiago, Tadeo ima.

Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo partidumanta karan.

¹⁹Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapapaqqa.

**Jesustami uchacharanllapa
dyablupa pudirninwan nir**
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰Chaymantaqami Jesusqa yačhakuqninkunawan yaykuran uk wasiman. Piru

b 3.17 Kunyapa Wamran nirqami intrachimanchik kusala jwirtita rimaq, das piñakuq runakuna kashanllaparayku nir.

chaymanpismi kusa achka runakuna untaranllapa. Chaymi Jesús, chaynulla yachakuqninkunamapis mana mikuyilatapis puytiqllapachu. ²¹Chaynu yachachikur mana mikutin imami, Jesuspa ayllunkunaqa riranllapa wasinman apananllapapaq. Chaqa wakinkunaqami “Jesusqa yaruyasha” niyaqllapa. ²²Chaynulla Moisés mantakushanta yachar yachachikuqkuna Jerusalemanta chasha kaqkunapis kaynu niyaqllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirinta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyin kunata itakunanpaqqa” nir.

²³Chaynu niqta uyaparmi Jesusqa paykunata qayamuran. Chaymantami uk kumparasyunta rurar kaynu niran: “¿Imanuna dyabluqa uk dyablu masinta itakuyta puytinqa? ²⁴Chaynullami mayqan pwiblpis paykunapura chiqninakurqa mana maydiyapis pulla kaytaqa puytinchu. ²⁵Chaynulla uk ayllupis paykunapura chiqninakurqa, mana shumaqta kawsaytaqa puytinllapachu. ²⁶Chaynullami dyablpis, uk dyablu masinta itakurqa ukninta itakushanrayku manami allinchi. Chaymi manana pulla kaytaqa puytayanqanachu. Ashwanmi chaynu ruranakurqa limpu tukukayanqallapana.

²⁷“Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiani, manaqa mana”.^c

²⁸⁻³⁰Chaymantami Jesusqa chay runakuna waqgami dyablupa pudiminwan nishanllaparayku, kaynu niran:

“Chiqaptami nishaykillapa: Runa tukuy uchakushanta chaynulla mana

allinta rimashantami Dyusqa pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuyupaqa mana maydiyapis pirdunanqachu”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna

(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹Chaymantaqami Jesuspa mamanwan, ukninkuna charanllapa. Piru waqtalapi kidarmi kaçhakuranllapa Jesusta qayamunanllapapaq. ³²Chaymi Jesuspa ridurninpi taqkunaqa kaynu niranllapa:

—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi. Qamtami maskashuyanllapa nir.

³³Jesusqa niran:

—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqantaq ukniykunaqa?

³⁴Chaymi chay ridurninpi taqkunata chapar niranpis:

—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa. ³⁵Chaqa mayqanpis Dyus munashanta ruraqkunalami ullqu kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla mamaymapis nir.

Jesusmi kumparasyunta

ruran uk tarpukuqwan

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 ¹Chaymantami Jesusqa chay kusala atun quçhapa manyanpi qashan yachachikuq qallariran. Piru kusa achka runakuna tantakayatinmi, Jesusqa chay quçhapi yaku karru karan chayman iqar taran. Nataq runakunaqami chay quçhapa manyanlapi kidaranllapa.

²Chaymi kumparasyunkunawan kusa achka imakunata yachachikuran. Chaymi kaynu niyaran paykunataqa:

³“Allita uyakuyllapa. Uk runami tarpukuq riran chakranman.

c 3.27 Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyinanta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir.

⁴Chaymanta shikwakutinga wakin simillaqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna shamur mikuran chay simillataqa.

⁵“Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru chay simillaqami daskaqla winaq qallariran, mana ruri maypi pampakashanrayku.

⁶Chaymantami, rupay iqamutinga mana allita çhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.

⁷“Nataq wakin simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna winar çhamitachitin, mana puqurannachu.

⁸“Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispiqaqami trinta murisituyjun karan. Nataq wakin ispiqaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, syin murisituyjun ima karan”.

⁹Chaynu nishana karmi Jesusqa niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa” nir.

**çImapaqmi Jesusqa
kumparasyunkunawanqa
yaçhachikuran?**

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰Chaymanta achka runakuna ritinnaqa Jesusqa paylana kidaran. Piru chaypiqami karanraq Jesuspa pullan puriqkuna chaynulla chay dusi yaçhakuqninkuna ima. Chaymi paykunaqa kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:

—Chay kumparasyunqa, çimatataq intrachimanchikqa? nir.

¹¹Jesusqa niran:

“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, unay michka mana intrakasha

katinllapamapis. Piru tukuy mana kriyishanrayku waqtapi yupay kaqkunata-shuypaqami kumparasyunkunalawan willan, ¹²michka chapakurmapis mana rikananllapapaqchu. Chaynulla michka uyakurmapis mana intrakananllapapaqchu. Chaynu tukur Dyuspi mana qashan kriyirqami, uchanllapamantaqa manana pirdunakanqallapanachu”.

**Jesusmi tarpukuqpaq
yaçhachikushanta intrachikuran**
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³Jesusqami chay tapuqkunataqa niran:

“çIma qamkunapischu mana intrakashaykillapa chay kumparasyuntaqa? Chaynu kay kumparasyunta mana intrakarqa, çimanuna wakin kumparasyunkunata ruratiyumaqa intrakankillapa?”

¹⁴“Allita uyakuyllapa: Uk tarpukuq nirqami intrachimanchik Dyuspa rimayninta parlakuqpaq. ¹⁵Wakin simillakuna nanman ratasha nirqami intrachimanchik Dyus nishanta uyapar mana intrakaqpaq. Chaymi dyablu shamurqa, chay yarpuyinpi purichiya-shantaqa limpu qunqachin.

¹⁶“Nataq chay similla rumikunapa rurinman ishkiran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrla uyakuqpaq. ¹⁷Piru mana allita çhupakusha karmi, mana shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qishakar, manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi puritinga chay uyakushanta dijarna qunqanllapa.

¹⁸⁻¹⁹“Nataq chay simillakuna kashapa rurinman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus nishanta uyapaqkunapaq. Piru kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar tukuy imata munar, imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna, yarpupaku-

shankuna ima, paykunata êhamitachiq yupay Dyuspa rimaynintaqa qunqachir, manana dijanchu puqunanpaqqa.

²⁰“Piru wakinkunaqami Dyus nishanta allita uyakur kasur kusa shumaqtana kawsanllapa. Chaymi paykunaqa imanutaq simillamaqa kusa shumaq pachapi tarpukar kusala achkata puqun chay yupay. Chaymi paykunamanta wakinqa imanutaq uk ispigamaqa trinta murisituyjun karan, wakin-shuyupaqa sisinta murisituyjun, wakinqami syin murisituyjun karan kada ispiga chay yupay”.

**Jesumi kumparasyunta
ruraran uk lamparawan**
(Lc 8.16-18)

²¹Chaynullami Jesusqa paykunataqa niran:

“Uk lamparata achkirachikunanpaq apamurqachu ¿kajunpa rurinman manaqa uk parapa êhakinpi êhuranchik? ¡Manami! Ashwanmi unaqlapi êhuranchik achkirachikunanpaqqa.
²²Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqa, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.

²³“Chayraykumi, rinriyjun kaqkuna uyakur intrakayllapa”.

²⁴Jesúsqami niranpis:

“Allita uyakur kasumayllapa. Chaqa kanan imanukunata yanapatkillapaqami, chay yanapashaykinullana Dyusqa qamkunatapis mastana yanapashunqallapa.
²⁵Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqtaqami masta qushaq. Piru chay mayqanpis mana intrakanaqta-shuyupaqami pitilata intrakashanmatapis limpula qunqachishaq” nir.

**Jesumi kumparasyunta rurán
winaq simillawan**

²⁶Jesúsqami niranpis:

“Dyuspa mantakuyninqami imanutaq uk runamaqa êhakranpi simillata tarpur dijan chay yupay. ²⁷Chaqa chay tarpukuqgami rirqa punun, rikêhakun ima. Piru payqami mana kwintata qukatinchu nasimur winan chay simillaqa unaq katin, tuta katinmapis.
²⁸Chaqa pachaqami paylla winachitin, puntataqa yurakunraq. Chaymantami ispigakur puqurna untachikun.
²⁹Chaynu puqur qarwatinmi, amunqa kusichakun. Chaynu yupaymi Dyuspa mantakuyninqa”.^d

**Mustasa qirupa simillanwan
kumparasyunta ruraran**
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

³⁰Jesúsqami niranpis:

“¿Imanu yupaytaq Dyuspa mantakuyninqa manaqa imawantaq kumparayman Dyuspa mantakuynintaqa?

³¹Dyuspa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta pachapi tarpunllapa chay yupay. Chay simillaqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa.

³²Piru tarputinllapa atunta winarmi, kusala achka rikrayjunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna êhakrapi kaqkuna-mantaqa. Chaymi ashwan pari quritukunamapis chay rikrankunapina llantukur tanllapa ima”.^e

**Jesumi yaêhachikuran
kumparasyunkunalawan**
(Mt 13.34-35)

³³Jesúsqami runakunataqa kusala achka kumparasyunkunawan yaêhachi-

d 4.29 Jesucristupi kriyiqkunaqa chaynu achkayanqallapa Dyusninchik pallaq shamunankaman. **e 4.32** Chaynumi Dyusta uyaqkunaqa achkayanqallapa chay mustasa qirunu.

ran imanun intrakananllapapaq nir.
³⁴Chaqa manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa yaĉhachiranachu. Nataq yaĉhakuqninkunata-shuypaqa chaymantana paykunalata intrachiq ima niyanmi chay kumparasyunqa nirmapis.

**Jesumi wayrawan yaku
 maqchikayatin qasillachiran**
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵Chay diyallapi limpu amsayatinnaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran: “Rishunllapa kay quĉhapa waklaw manyanman” nir.

³⁶Chaymi paykunaqa, runakunata dijar, chay yaku karrullapi Jesusta apar riranllapa. Wakin yaku karrukunapis pullan riranllapa. ³⁷Chaynu riyatinllapami kusala jwirti wayra shamushanrayku yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. ³⁸Piru chaykamanqami Jesusqa ikikaqlawpi uk almadapi umanta sintikuchisha punuyaran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachir kaynu niran:

—¡Taytituy! ¿Manachu kwintata qukanki yakumanmi chinqayanchikllapana nirqa?

³⁹Chaymantami Jesusqa sharir, wayrawan yakutaqa kaynu niran:

—¡Uyarar, qasillay! nir.

Chaynu nitingami wayrawan yakuqa limpu limpu qasillaran. ⁴⁰Chaymantaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:

—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¿Qamkunaqachu manaraq allitaqa kriyimankillapa? nir.

⁴¹Piru paykunaqami kusalata manchakushanllaparayku dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kayqa,

imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa?” nir.

**Gadaramanta dyablupa
 yarpuyinwan runa**
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 ¹Chaynu rirmi chay quĉhapa uklaw manyan Gadara^f shutiq lugarmán ĉaranllapa. ²Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, dyablupa yarpuyinwan kay runa qimikaran. ³Chay runaqami pantyunkunapi taq. Chaynulla kusala jwirsayjun ima kaq. Chaymi michka kadinakunawan watarmapis mana qasillachiytaqa puytiqllapachu. ⁴Chaqa qasillachinanllapapaq nirmi kutir kutir makinkunata, ĉhakinkunata ima kadinakunawan wataqllapa. Piru chaynu kadinakunawan watatinllapamapis manami sirbichiqchu. Ashwanmi imanupis pidasu pidasu pitiq. Chaymi mayqanpis mana imanupis binsiyta puytiqllapachu. ⁵Chay runaqami unaqpis, tutapis, sirkakunapi, pantyunkunapi kusalata qayĉhakur, rumikunawan paylla takakar ima puriq. ⁶Piru Jesusta rikar-shuypaqami kusalata kallpar rir naypalanpi qunquriran. ⁷⁻⁸Chaymi Jesusqa chapar niran:

—Qam, dyablu mana sirbiq, lluqshiy kay runamanta nir.

Chaynu niyatinmi dyabluqa qayĉhakur kaynu niran:

—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Tayta Dyuspa shutinpimi rugashayki ama qischamanaykipaqchu! nir.

⁹Chaynu qayĉhakuyatinmi Jesusqa tapuran:

—¿Imataq shutinki? nir.

Chay runaqa niran:

f 5.1 Wakin iskribikashakunami “Gerasa” nin.

—Nuqaqami shutini ‘Legión’.⁸ Chaqa kusa achkami kanillapa nir.

¹⁰Chaymantami chay dyablupa yarpuyininqa Jesustaqa kusalata rugaran ama chay lugarmantaqa itakunanpaqchu. ¹¹Piru chay kayashanllapamanta yatanllapa sirkakunapimi kusa achka kuchikuna shitqakuyaran. ¹²Chaymi chay dyablupa yarpuyinkunaqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa.

—Dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.

¹³Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Riyllapa nir.

Chaynami chay dyablupa yarpuyinkunaqa runamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuranllapa. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quçhamañ ratar çhuqar wanuran. Chay kuchikunagami dus mil (2,000) yupay karan.

¹⁴Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaynu rirmi tukuylla çhakranpi kaqkunata chaynulla pwiblupi kaqkunata ima willaranllapa. Chaymi tukuylla runakuna lluqshir riranllapa rikaq. ¹⁵Chaymanta Jesús kayashanman çharnaqa, chay kusala achka dyablupa yarpuyinwan kasha runataqa, rikaranllapa yarpuyinpin mudakusha taqta ima. Chaqa dyablupa yarpuyininqa lluqshishana karan paymantaqa. Chaymi runakunaqa kusalata manchakuranllapa. ¹⁶Nataq chay runakuna imanuchay dyablupa yarpuyinwan kaq runa alliyashanta, chaynulla imanuchay kuchikunawan pasashanta ima wakinkunata parlaranllapa. ¹⁷Chaymantami tukuylla runakuna kusalata Jesustaqa rugaranllapa, chay lugarninllapamantaqa rinanpaqna.

¹⁸Chaymi Jesús yaku karrupi rinanpaqna katinqa chay dyablupa

yarpuyinmanta alliyasha runaqa Jesustaqa rugayaran paywan rinanpaq nir. ¹⁹Piru Jesusqami mana munarchu niran:

—Ashwanmi riyna wasikiman.

Chaymi aylluikikunata ima parlanki imanumi Dyusqa kusalata llakipashur allichashusha nir.

²⁰Chaymi chay runaqa rir tukuylla chay Decapolispa pwiblunkunaman parlakuran, imatami Jesusqa paywan rurasha nir. Chayta uyaparqa tukuylla kusata dispantakaranllapa.

Jesusmi allicharan uk warmita,

Jairupa wamranta ima

(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹Chaymantami Jesusqa chay quçhapa uklawninmanta yaku karrupi qashan tikrakamuranna. Piru chaymanpismi kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa paykunawan chay atun quçhapa manyanpina kidaran. ²²Chaykamanqami Israel runakunapa tantakananllapa wasipi uk mantakuqnin Jairo shutiq çhamuran. Payqami Jesusta rikarqa, rir naypanpi qunqurikur kaynu nir kusalata rugaran:

²³—Taytituy, wamraymi wanuyanna. Imaraq rir makisituykikunata ananman çhurankiman, alliyarna kawsananpaq nir.

²⁴Chaymi Jesusqa riran paywan. Piru kusala achka runakunami pullanqa riran. Chaymi kusala kiçhkipi riyaran payqa. ²⁵Piru chay runakunapa rurintami riyaran uk warmisita. Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan. ²⁶Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu. Ashwanmi masna

g 5.9 Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

binsikayaran. ²⁷⁻²⁸Chaymanta Jesuspaq rimaqta uyaparqa yarpuran: “Jesuspa raçhpanta kamarlami alliyashaq” nir. Chaymi payqa runakunapa rurinlata rir, ikinmanta Jesuspa raçhpanta kamaran. ²⁹Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna. Chayna kwirpuntaqa alliyaqtana syintiran. ³⁰Piru Jesusqami kwintata kukaran pudirnin yarqusha nir. Chaymi ikitan tikarak runakunata kaynu nir tapuran:

—¿Pitaq raçhpayta kamasha? nir.

³¹Yaçhakuqninkunaqa niran:

—¿Manachu rikanki kusala achka runakuna wakmaqa kiçhkiçhishuyan? Piru chaynumapis tapukuyanki: ‘¿Pitaq kamamasha?’ nir.

³²Piru Jesusqami kusalata chapayaran tukuy ridurninpi kaqkunata, mayqantaq raçhpayta kamasha kanqa nir yaçhananpaq. ³³Chaymantami chay warmiqa yaçharanna nuqapaqmi chapakuyan nir. Chaymi kusalata manchakur chukchukyaqnulla rir Jesuspa naypalanpi qunqurikur, imanu kashantapis karanlata willaran. ³⁴Jesusqa niran: —Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy. Chaqa tukuy qishaynikimantami alliyashaykina.

³⁵Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta ukkuna çhamur kaynu niranllapa:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu chay yaçhachikuqtaqa nir.

³⁶Piru Jesusqami chay nishanllapata mana kasurchu, Jairutaqa niran:

—Ama manchakuychu. Nuqalapi kriyiy nir.

³⁷Chaynu nirqa, chay ikinta riqkunataqa Jesusqa manana munaranchu pullan rinantaqa. Chaymi Jairuta,

Pedruta, Santiaguta uknin Juanlawan ima aparan. ³⁸Jairupa wasinman çharqami, uyaparan kusata llakir waqaqllapata ima. ³⁹Chaymi Jesusqa wasi ruriman yaykurqa niran:

—¿Imapaqtaq kusata waqar imaqa laqyayankillapa? Wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami nir.

⁴⁰Chaynu nitinmi kusalata asiparanllapa. Piru payqa tukuy ruripi kaqkunata waqtaman urquran. Chayna wamrapa taytanta, mamanta apar, chay kimsa pullan riqkunlawan yaykuran ruriman, chay wamra usurayashanmanqa. ⁴¹Chaymanta makinmanta aypar wamrataqa niran:

—*Talita cumi.*

(Rimayninçhikpiqa munan niyta: “Mamitay, qamtami nishuni: ¡Sharimuy!” nir).

⁴²Chaynu nitinlami, chay dusi añuyjun wamraqa sharir puriq qallariran. Chayta rikarmi tukuy runakuna kusalata dispantakaranllapa.

⁴³Piru Jesusqami paykunataqa niran:

—Amami mayqantapis tukuy kaykunapaqqa parlankillapachu nir.

Chaymantami kaçhakuran wamrataqa qarananllapapaqna.

Jesusmi Nazaret pwiblupi

(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6¹Chaymantaqa chay Jairupa pwiblunmanta lluqshir Jesusqa yaçhakuqninkunawan qashan tikrakan Nazaret pwiblullamanna. ²Chaymi uk samana diyapi Jesusqa chay tantakananllapa wasipi yaçhachikuq qallariran. Chaynu yaçhachikutin kusala achka runakuna uyapar kusa dispantakashalla kaynu nir tapunakuyaqllapa:

“¿Kayqa maypitaq yaçhakuranqa kay kusa yaçhayashantaqa? ¿Wak yaçhayninqa maymantataq kanqaqa? Chaynu-lla ¿imanutaq milagrukunata kusalata

ruranqa? ³¿Manachu kayqa Mariapa, içhkakuq wamran? Chaynulla ¿manachu Santiagupa, Josipa, Judaspa, Simonpa uknin kay runaqa? ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis kaypi nuqanchikkunawan tanllapa?”

Chaynu nir imami, mana kasunaranllapachu. ⁴Chaymi Jesusqa niran:

—Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru chay pwibllunllamanta kaqkuna, ayllunkuna chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu nir.

⁵Chaymi payqa chay Nazaret pwibllunllapiqa mana ima milagrutapis ruraranachu. Ashwanmi wakın qishaqkunapa ananman makinkunata çhurar allicharanla. ⁶Piru Jesusqami kusalata yarpupakuran, chay runakuna paypi mana kriyınashanrayku.

**Jesusmi dusi yaçhakuqninkunata
kaçharan yaçhachikunanllapapaq**
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Jesusqami tukuy shipchakaq pwibllunnapı yaçhachikur purıran.

⁷Chaymantami dusi yaçhakuqninkunataqa qayamur pudırnınta quran, dyablupa yarpuyınnta ima itakunanllapapaq. Chaynami ishıkay ishıkay kaçharan rır yaçhachikunanllapapaq.

⁸Kaynu nırmi kaçharan paykunataqa:

“Nanpaqqami ama imatapis aparchu, bastunnıkillapata charıkurla rınkıllapa. Chaynulla amami alburjata, jyamrita, qıllayta imamapis apankıllapachu.

⁹Chaynullami llanqıkillapata llanqıkur, raçhpaykillapata yakakur ama mudanantınqa aparchu rınkıllapa.

¹⁰Chaynullami, uk kusa allın runapa wasınman çhar samarqa, chay wasılapına kідankıllapa chay ima dıyaçhi rınaykılłapakaman. ¹¹Pıru may lıgarlawpı mana samachıshurllapa

chaynulla yaçhachıkutkılłapa mana uyakushunatınllapapaqa, chaymantaqa çhakıkılłapapı kaq pulbumatapıs çhaspır rınkılłapa. Chaynu rurarqamı intrachınkılłapa: ‘Manamı nuqakunapa kwıntayllapanachu. Ashwanmı qamkunapına kanqa’ nır. [Chıqaptamı nıshaykılłapa: Jwısyu dıya çhamutınqamı chay pwıbluqa kusala mançaypaqtana kastıgakasha kanqa chay Sodomawan, Gomorra pwıblu kastıgakashanmantaqa nır.]”

¹²Chaymi Jesuspa yaçhakuqnınkunaqa rır yaçhachıkuranllapa: Uçaykılłapata dıjarna Dyusman tıkrakayllapa nır. ¹³Chaynulla dyablupa yarpuyınmatapıs kusala achkata itakuranllapa. Qıshaqkunatapısımı allicharanllapa asaytıwan salar ima.

**Shutichıkuq Juantamı
wanuchıranllapana**
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

¹⁴Gubyrınu Herodesmı Jesuspaq kusalata rımaqllapata uyaparan. Chaqa chaynu rımatınllapamı tukuyıntırupı yaçharanllapana. Chaymı Herodesqa kaynu niran: “Chay Jesusqamı, Shutıchıkuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumı mılagrukunamatapıs rurayta puytıyanqa” nır.

¹⁵Nataq ukkunaqa Jesuspaqqa nıqllapa: “Dyuspa rımaqın Elıasmı” nır. Wakınkuna-shuypaqa nıqllapa: “Dyuspa uk rımaqınmı kanqa, imanutaq unay rımaqkuna kaq chaynulla” nır.

¹⁶Chaynu nıtınllapa uyaparmı Herodesqa, kaynu niran: “Chayqamı Shutıchıkuq Juan. Nuqamı umanta pıtıchıkutıy wanuran. Pıru kananqamı kawsamusha” nır.

¹⁷⁻¹⁸Chaqa Shutıchıkuq Juan kawsayatınmı, Herodesqa uknın Felıppa warın Herodıas shutıqta warmıkur

mana allintachu tukusha karan. Chaypaqmi Shutichikuq Juanqa Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipapa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu” nir.

Chayta nishanraykushi, Herodesqa kaçhakuran Juantaqa aypar kadinakunawan watar karsilananllapaq. ¹⁹⁻²⁰Chaynullashi chay Herodias warmipis Shutichikuq Juan, runanta chaynu willashanrayku èhinqir, kusalata wanuchiyta munarmapis mana puytiranchu. Chaqa Herodesqashi warmintaqa mana dijaranchu chayta rurananpaqqa. Chaqa payqashi yaçhaq Juanqami imatapis karanlata ruran chaynulla mana uchayjunlamapischu nir. Chayshi kusalata manchakuran. Chayraykushi Juan imata nitinpis Herodesqa kusa aligrila uyakur, mana imata nishaq nirpis yaçhaqchu.

²¹Piru uk diyapishi chay Herodiasqa imanullapis Shutichikuq Juantaqa wanuchichiran. Chay diyapishi Herodespa kumpliyañun karan. Chayshi paypa mantaqninkunawan, suldadukunapa mantaqninkunawan, chaynulla chay Galileamanta kusa runa nishakunawan ima fyistata ruraranllapa.

²²Chaypi katinllapashi Herodiaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqkunapa naypanpi lluqshir bayliran. Chayshi chay baylishanqa tukuy chaypi kaqkunata chaynulla Herodestapis kusalata gustaran. Chayshi Herodesqa intinadanta niran:

—Mamitay, ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki nir.

²³Chaymi qashan qashan jurar kaynu niran:

—Ima munashaykitapis mañamay, nuqami qushayki, michka tukuy nuqa mantakushaymanta lamtar partin kaqmanmatapis nir.

²⁴Chaynu nitinshi, chay wamraqa lluqshir rir, maman Herodiasta tapuran: —¿Imatataq mañayman? nir.

Mamanqa niran:

—Shutichikuq Juanpa umanta mañay nir.

²⁵Chayshi wamraqa kallpaylla ruriman yaykur, Herodestaqa kaynu niran:

—Kananllami Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi qumanaykita munani nir.

²⁶Chaynu nirqashi mantakuq Herodestaqa kusalata llakichiran. Piru chaynu llakiyarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi jurar arnishanrayku kaçhakuran chaynu rurananllapaq. ²⁷Chayshi uk suldadunta kaçharan karsilman rir Juanpa umanta apamunanpaq. ²⁸Chayshi chay suldaduqa karsilman rir, Juanpa umanta pitir uk platupi apamur, chay warmi wamratana quran. Nataq chay wamraqashi mamantana ashwan quran.

²⁹Chaymantashi Juanpa yaçhakuqninkunaqa chayta yaçharqa rir, karsilmantaqa kwirpunlatana apar pampananllapa.

**Jesusmi sinku mil
runakunata qararan**

(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰Chaymantaqami Jesuspa dusi yaçhakuqninkunaqa, tikrakamuranna. Chaynu tikrakamurmi Jesusta parlaranllapa imakunata rurashanllapata, yaçhachikushanllapata ima. ³¹Piru chay diyakunapiqami Jesús kayashanmanqa kusala achka runakuna tantakaranllapa. Chaymi chay runakunata yanapar ima Jesusqa yaçhakuqninkunawan mana puytiqlapachu samar mikuylamatapis. Chaymi Jesusqa chay yaçhakuqninkunata niran:

—Rishunllapa chay chunllaq lugarkunaman, ratulaqa samaq nir.

³²Chaymi yaku karrupi paykunalana riranllapa chay chunllaq lugarkunamanna. ³³Piru chaynu ritinllapami kusa achka runakuna rikar riqsiranllapa. Chaymi yačharanllapa maymanmi riyannllapa nir. Chayraykumi tukuyula pwiblukunamanta runakunaqa kusallata kallpar rir, ashwan paykunamantaqa naypaqta čhar yarananllapa.

³⁴Chaymanta Jesús yaku karrumanta ishkirqa chay kusa achka runakunata rikar kusallata llakiran. Chaqa paytaqami yarpuchiran, uyshitakuna mana michikuqniyjun kanman yupay. Chaymi payqa kusa achka shumaq imakunata yačhachiran. ³⁵Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yačhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:

—Kay lugarpigami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami.

³⁶Chayraykumi runakunataqa willay chay lugarkunaman, pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.

³⁷Piru Jesusqami niran paykunataqa:

—Qamkuna qarayllapa nir.

Chaynu nitinga niranllapa:

—¿Munayankichu kwichka achka dusyintus dinaryu qillaywan tantata rantir qaranayllapapaq? nir.

³⁸Jesusqa niran:

—¡Rir, rikayllapa! ¿Aykataq tantitaykillapaqa?

Chaymanta paykuna rir rikarqa niranllapa:

—Sinku tantitawan, ish kay piskaditulan kan nir.

³⁹Chaynami Jesusqa tukuy chay runakunataqa wakpi kaypi muntun muntun tananllapapaq willaran chay qiwakunapina. ⁴⁰Chaymi paykunaqa kada muntunpi syin, syin; chaynulla sinkwinta, sinkwinta ima taranllapa.

⁴¹Chaynu tashallapana katinqami, Jesusqa chay sinku tantitawan, ish kay piskadituta aypar unaq syiluman

chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yačhakuqninkunata quran tukuyula chaypi kaq runakunata aypachinanllapapaq. Chaynumi chay ish kay piskaditutapis tukuyula aypachiranllapa. ⁴²Chaynumi tukuyula mikuranllapa tiqllananllapakaman. ⁴³Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantapa dusi kanasta untatarraq tantaranllapa. ⁴⁴Piru chay mikusha chaykunata yupatinllapaqami ullqkunala sinku mil (5,000) karanllapa.

Jesusmi yakupa ananta puriran

(Mt 14.22-27; Jn 6.15-21)

⁴⁵Chaymanta Jesusqa yačhakuqninkunata yaku karruman iqachiran, rir čhaskinanllapapaq qučhapa uklawnin Betsaida pwibluman paymantaqa naypaqta. Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyula dispidikur riranllapakaman. ⁴⁶Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa uk sirkaman payla iqaran Taytanman mañakuq. ⁴⁷Limpu amsayatinnaqa yaku karruqa chay qučha čhaypipina karan. Piru Jesús payla pachapi karmi, ⁴⁸rikaran chay yaku karruqa mana yaqqa riyta puytiqtachu. Chaqa naypanllapalawmantami kusalla jwirti wayra shamuyaran. Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananllata riran yačhakuqninkunalawman. Piru chaynu paykunaman riyarmapis, dirichu pasar rinaq yupay tukuran. ⁴⁹⁻⁵⁰Chaynu yakupa ananta riqta tukuy yačhakuqninkuna rikarmi, kusallata manchakur “¡Wakqami aya!” nir kusata qayčhakuranllapa. Chaymantami Jesusqa paykunataqa kaynu niran:

—¡Shachinakur ama manchakuyllachu! ¡Nuqami kani! nir.

⁵¹Chaynu nirmi, payqa chay yaku karruman iqaran. Chaymi ashwan

wayraqa limpu qasillaran. Chayta rikarmi paykunaqa limpu dispantakanllapa. ⁵²Chaqa manari intrakashallapachu karan Jesús chay tantitakunawan milagruta ruratin rikarmapis, mana allita paypi kriyishanllaparayku.

**Jesumi Genesaretpi
qishaqkunata allicharan**
(Mt 14.34-36)

⁵³Chaymanta chay atun quçhata pasarqa, Genesaret lugarman çharanllapa. Chaymi ashwan chay yaku manyapina yaku karrutaqa watar dijaranllapa. ⁵⁴Piru chaypi taqkunaqami yaku karrumanta ishkiqlata Jesustaqa riqsiranllapa. ⁵⁵Chaymi chay rikaqkunaqa rir tukuyta may lugarkunapi parlakuran Jesuspaqqa. Chayraykumi kusala achka qishaqkunata wintur ima çhachimuranllapa Jesusman. ⁵⁶Chaymi Jesusqa maylawpi nir yaçharllapaqa, chay may riyashan nankunapi ima qishaqinllapakunataqa apar yarachiqlapa. Michka pwiblukunapi, çhakrankunapi, nankunapi ima katinmapis, qishaqinllapataqa yarachiqlapa. Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raçhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynu chay raçhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

**Mana allin yarpuyinichikmi
uchakuchimanchik**
(Mt 15.1-20)

7 ¹Chaymantami Jesusman qimikaranllapa fariseo runakuna, Moisés mantakushanta wakin yaçhar yaçhachikuqkuna ima. Paykunaqami Jerusalmanta çhamusha karanllapa.

²Chaymi paykuna rikayatin, Jesuspa wakin yaçhakuqninkunaqa mana makinta paqakurchu mikuranllapa.

Chaynuqami mana ruraranllapachu chay paqakuna kustumritaqa. Chaymi kusala mana allinta yarpuchiran paykunataqa. ³Chaqa chay fariseukuna, chaynulla tukuy Israelmanta kaqkunaqami unay rukunllapakunapa kustumrinllawan kar, chay paqakuna kustumrita mana rurarqa mana mikuyta puytiqllapachu. ⁴Chaynulla rantiq rir, tikrakamurmaqa chay paqakuna kustumrita rurar, kusalata paqakur mikuqlapa. Chaynulla chay kustumrinraykuqami kaykunata kusalata paqaqllapa: Basu upyananllapata; jarrankunata, jyirru mankankunata, mantankunata ima. ⁵Chayraykumi chay fariseo runakuna chaynulla Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunaqa, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq yaçhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrin nishannulla mana rurar, makinllapata mana paqakur mikunllapaqa? nir.

⁶Chaynu nitinmi Jesusqa paykunataqa niran:

—¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna! Waknupaqçhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa, qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:

Kay pwiblumanta runakunaqami shiminllapalawan kasumanllapa.

Piru yarpuyinllapapiqami mana chiqaptaqa kasumanllapachu.

⁷ Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay tukunllapamapis.

Chaqa chay yaçhachikuyashan chaykunapis yanqa runakunapa yaçhachikuyinla imami nir.

⁸Chaqa qamkunaqami Dyus mantakushanta mana kasurchu, runakunapa kustumrinlata rurar kawsankillapa. [Chaynulla basu upyanaykillapata, jarraykillapata, uk kusa achka imakunata paqankillapa ima.]

⁹Jesusqami niranpis:

“Qamkunaqami chay kustumriki-llapata ruranaykillaparaykula, Dyus mantakushantaqa mana kasunkillapachu. ¹⁰Chaqa Moisesqami Dyus nitin kaynu nir mantakuran: “Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta çhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa’ nir. ¹¹Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: ‘Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir. ¹²Chaynu nirmi ninkillapa: ‘Mayqanpis chaynu niqqami manana taytanta, mamantaqa yanapayta puytinnachu’ nir. ¹³Chaynuqami ninkillapa, Dyus mantakushanta mana kasurnachu, ashwan qamkunapa kusala achka kustumrikillapalata yaçhachikur kawsanaykillapapaq”.

¹⁴Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur kaynu niran:

“Allita uyakumarmi, intrakayllapa. Chaqa nishaykillapa: ¹⁵Mayqanpis ima mikuyta mikushanraykuqa manami uchakunchu. Ashwanmi mayqantapis yarpuyinllamanta kusala mana allin yarpuyin lluqshimuq uchakuchin. [¹⁶Chaymi nishunillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir]”.

¹⁷Chaymanta Jesusqa chay achka runakunata chaypi dijar rirnaqa, uk wasiman yaykuran. Chaymi chay yaçhakuqninkunaqa kaynu niranllapa: “Allita intrachimayllapa, chay naqa yaçhachikushaykitaqa” nir.

¹⁸Chaymi paykunataqa niran:

“¿Ima qamkunapischu mana intrakan-killapa? Chaqa kaynumi niray: Mayqan-
pis ima mikuyta mikushanraykuqa
manami uchakunchu nir. ¹⁹Chaqa chay
mikuyqa manami yarpuyinmanchu rin
mikutinqa. Ashwanmi paçhanman rin,

chaymantana kwirpunqa qashan
itakamun”.

Chaynu nirqami Jesusqa intrachikuya-
ran tukuy mikuyqashi allin mikuna-
paqqa nir. ²⁰Chaynullami niranpis:

“Uk runapa yarpuyinmanta kusala
mana allin yarpuyin lluqshimuqmi
uchakuchin. ²¹Chaqa uk runapa yarpuy-
ninmantaqami mana allin yarpuykuna
lluqshimun. Chaymi musu kar, manaqa
shipash karpis pakaplla kayta yarpun.
Chaynulla suwakuyta, wanuchikuyta
ima yarpunllapa. ²²Chaynullami ukwan
ukwan kayta, ukpa imankunata
munapakuyta, mana allinta rurakuyta,
llullachikuyta, yanqalla imantapis
tukchiyta, çhiqnukuyta, ukpa washanta
rimayta, kusa kani niyta ima yarpun-
llapa. Chaynullami mana yarpuyinijun
yupay purinllapa. ²³Chaymi tukuy kay
riqchaq mana allin yarpuykunaqa
runapa yarpuyinllamanta lluqshimun.
Chaynu karmi, ashwan runataqa
uchakuchin”.

**Mana Israelmanta warmimi Jesuspi
kusalata kriyiran**
(Mt 15.21-28)

²⁴Chaymantami Jesusqa riran chay
Tiro pwibluman [chaynulla Sidón
pwibluman ima]. Chayman çharqa,
mana mayqanpis yaçhananpaqchu uk
wasiman yaykuran. Piru chaynu mana
yaçhananllapata munatinmapismi
ashwan tukuyta yaçharanllapana.
²⁵⁻²⁶Chaymi uk warmisita shamuran
payman. Paypa warmi wamranmi
dyablupa yarpuyinwan kaq. Chaymi
shamur Jesuspa naypanpi qunqurikur,
kusalata rugaran wamranmanta chay
dyablupa yarpuyininta itakunanpaq.
Chay warmisitaqami mana Israelmanta-
chu karan. Ashwanmi Sirofenicia
lugarmanta karan.

²⁷Piru Jesusqa niran:

—Dijay wamraykunataraq puntataqa qarashaq. Chaqa manami allinchi wamranchikpa mikunanta kitar allqitukunata qaranapaqqa nir.

²⁸Chaymi chay warmisitaqa niran:

—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqitukunamapismi, misapa çhakinpi karqa chay wamritukuna ishkichishan-lamatapis mikun nir.

²⁹Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¡Mamitay, chiqaptami ninki! Rikuydari. Chaqa chay dyablupa yarpuyinqami wamraykimantaqa lluqshishana nir.

³⁰Chaymi warmiqa wasinman rir çharqa, wamrantaqa mantanpi usuraqta tariran. Piru chay dyablupa yarpuyinqami lluqshishana karan.

Jesusmi upa gaguta allicharan

³¹Chaymantami Jesusqa chay Tiro pwiblumanta lluqshir rir Sidón pwibluta, Decapolispa pwiblitunkunata pasar imana, çharan Galilea shuti quchapa manyanman. ³²Chayman çhatinmi payman apamuranllapa uk upa gagu runata. Chaymi rugaranllapa makinta ananpi çhurarla allichananpaq. ³³Chaymantami Jesusqa chay runataqa tukuy chaypi kaqkunamantaqa uklawman apar, rinrinkunaman didunta itaran. Chaynulla tuqayninwan didunta nuyuchir chay runapa qallunta nuyuchiran. ³⁴Chaymantami unaq syiluman chapakur, kusala jwirtita amayninta urqur, niran: “¡Efata!” (Rimayninpiqa niyaran: “¡Kiçhakay!” nir).

³⁵Chaynu nitinlami chay runapa rinrinkunaqa kiçhakaranna. Qallunpi alliyatin, rimayta puytiranna.

³⁶Chaymantami Jesusqa chaypi kaqkunata willaran ama mayqantapis willananllapapaqchu chayta rurashanpaqqa. Piru chaynu mayqantapis mana willananpaqchu kutir kutir nitinmapis,

ashwan kusalata parlakuranllapa.

³⁷Chaymi runakunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa: “Kusa allintami imatapis rurayan. ¡Chaqa upakunatapis uyakuchiyari! Chaynulla mudukunatapis rimachiyari ima” nir.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan (Mt 15.32-39)

8¹Chaymantami qashan uk diyapi Jesusman kusa achka runakuna tantakaran. Piru manami imapis mikunanllapapaq karanchu. Chaymi Jesusqa yaçhakuqninkunata qayamur niran:

²—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. ³Chaymi mana qarar wasinllapaman kaçhatiyqa, imanupiqariyar mallaqpaq imanmanllapa. Chaqa wakinkunaqami kusala largu maymanta shamushallapa.

⁴Chaynu nitinmi, yaçhakuqninkunaqa niran:

—Piru, çimanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

⁵Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitalami kan nir.

⁶Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq. Chaymi, chay syiti tantitata aypar payji nir, Taytan Dyusman mañakuran.

Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaçhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiranllapa. ⁷Chaynullami karanpis ayka piskaditukuna. Chaymi aypar Dyusta payji nirqa, yaçhakuqninkunata quran aypachikunan-

llapapaq. ⁸Chaynumi tukuyinin tiqlanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa. ⁹Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru mil (4,000) yupay karanllapa. Chaymantami Jesusqa tukuyta dispidirna, ¹⁰yaçhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapa uk lugar Dalmanuta shutiqmanna.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹Chaymantami fariseo runakuna çhamur Jesuswan willanakuq qallariranllapa. Chaymi mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta Dyusmanta shamushayki nir yaçhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir.

¹²Chaymi Jesusqa kusa jwirtita amayninta urqur, niran: “¿Imaraykutaq kay runakunaqa milagrुकunataraq ruranaypaq mañamanqa? Chiqaptami nishaykillapa: Manami ima milagrulamatapis qamkunapaqqa rurashaqchu nir”.

¹³Chaynu nirnaqami, paykunalatana chaypi dijar qashan yaku karruman iqar riranna chay atun quçhapa uklaw manyanmanna.

Fariseukunapa mana allin yaçhachikuyninkuna
(Mt 16.5-12)

¹⁴Jesupa yaçhakuqninkunaqa qunqar mana imalatapis apashallapachu karan mikunanllapapaqqa. Piru yaku karrupina karqa kwintata qukaranllapa, uk tantitalata apayanllapa nir. ¹⁵Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:

—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay fariseo runakunapa, chaynullo Herodespa libaduranllapamanta nir.

¹⁶Chaynu nitinmi, yaçhakuqninkunaqa, tanta mana kashanraykumi chaynuqa nimayashunllapa ninakuranllapa.

¹⁷Chaynu yarpuyanllapa nir yaçhaya-shanraykumi, Jesusqa kaynu niran:

—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu? nirqa. ¿Ima manaraqchu intrakan-killapa? ¿Manaraqchu kwintata qukankillapa? ¿Ima kwichkachu yarpuynikillapaqa mana intrakan? ¹⁸¿Ima nawiyjun karmapishchu mana rikashaykillapa rurashayta? ¿Ima rinrikillapa karmapishchu mana uyaman? Chaynulla ¿mananachu yarpunkillapa chay, ¹⁹sinku tantitamanta sinku mil runakunata qarashaytaqa? Chaynu qarakutiyqa, mabir ¿ayka kanasta untatataq subrantataq tantaraykillapa?

Paykunaqa niran:

—Dusi kanastata nir.

²⁰—Ma, chay syiti tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiyqa, ¿ayka kanasta untatataq subrantataq tantaraykillapa?

Paykunaqa niran:

—Syiti kanastata nir.

²¹Piru Jesusqa paykunataqa niran:

—¿Ima manaraqchu intrakankillapa? nir.^h

Jesusmi uk syiguta allicharan

²²Chaynu riyarllapami çharanllapa Betsaida pwibluman. Chaypiqami apamuranllapa uk syigu runata Jesusman kamarla allichananpaq. ²³Chaymi Jesusqa chay syigutaqa makinmanta aysakur, pwiblumanta waqtaalawman aparán. Chaymantami tuqayninwan runapa nawinkunata nuyuchir, makinta ananman çhurar, tapuran:

—¿Imallataqachu rikayta puytinkina? nir.

²⁴Chaymi chay runaqa chapakuq qallarirna, niran:

h 8.21 Jesusqa libadurapaq rimarqa manami tantapaqchu niyaran. Ashwanmi chay fariseo runakuna kusala mana allinta yaçhachikuyashanpaq rimayaran.

—Rikaninami runakunataqa qirukunata yupay. Piru puriqtami rikayani nir. ²⁵Chaymi Jesusqa makinwan chay runapa nawinta qashan kamin, kusalata chapakuyarqa, allinna kidaran. Chaymi tukuy imatapis rikayta puytiranna. ²⁶Chaymantami Jesusqa chay runataqa wasikiman riyne nirqa, kaynu niranpis:

—Amami chay pwibluman yaykunkichu. [Chaynulla kay rurashaytaqa amami mayqantapis willankichu] nir.

**Pedrumi Jesustaqa Dyuspa
Akrashan Cristun kanki niran**
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷Chaymantami Jesusqa yačhakuqnin-kunawan Cesarea Filipo pwibluman riranllapa. Chaynu riyarmi Jesusqa yačhakuqninkunata kaynu nir tapuran:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

²⁸Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuyapaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

²⁹—Qamkunapaq-shuyapaqa, ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yačhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

³⁰Chaynu nitinmi, Jesusqa paykunata willaran ama mayqantapis paypaqqa parlananllapapaqchu nir.

**Mananami maychu wanunaypaq
niran Jesusqa**

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹Chaymantami Jesusqa yačhakuqnin-kunata kaynu nir yačhachiq qallariran:

Dyusmanta Shamuq Runataqami chay ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yačhar yačhachikuqkuna ima čhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa nir.

³²Chaynu nirmi, kusalata willar intrachiran paykunataqa. Chaymi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar, anyaqnulla willaran ama chaynu rimananpaqnachu.

³³Piru Jesusqami tikrakar wakin yačhakuqninkunata chapar, Pedruqaqa kaynu nir anyaran:

—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu!ⁱ Qamqami Dyus munashantaqa mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula rurachimanayanki nir.

³⁴Chaymanta Jesusqa yačhakuqnin-kunata chaynulla chaypi kaqkunata qayamur kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa yačhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinnllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa. ³⁵Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku chaynulla shumaq rimayniyta yačhachikushanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. ³⁶Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? ³⁷¿Uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami! ³⁸Piru mayqanpis nuqamanta chaynulla rimayniymanta

i 8.33 Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

ima kay mana kriyishanrayku kusala uchasapa runakunapa naypanpi pinqakutingami, Dyusmanta Shamuq Runapis Taytanpa kusa lliyalla pudirninwan shamurqa, kusa allinla angelkunapa naypanpimapis pinqakunqa”.

9¹Chaynullami Jesusqa niranpis: —Chiqaptami nishaykillapa: Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus kusa pudirninwan mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu nir.

Jesumi lliypa intirupaq tikrakaran
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

²Chaymanta saysi diyakuna pasashana katinga, Jesusqa kusa unaq sirkaman riran, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima, paykunata apar. Chaymi chay kimsa yaçhakuq-ninkunapa naypanpi Jesuspa qaqllanqa, kusala ukman shumaqpaq tikrakaran.

³Chaynulla raçhpanmapis kusala yuraq lliypa intirupaq tikrakaran. Chaqa manami mayqanpis raçhpata kusalata paqarmapis chaynu yuraqchayanqachu. ⁴Chaymi yaçhakuq-ninkunaqa rikanrilla Jesusta, Eliaswan, Moiseswan ima parlaqta.

⁵⁻⁶Chaynu rikarqami paykunaqa kusalata manchakuranllapa. Chaymi Pedruqa kusa manchakushalla mana imata nishaq nir yaçharchu, kaynu niran Jesustaqa:

—Yaçhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-shuypaqa Eliaspaq nir.

⁷Chaykamanqami, puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa. ¡Paylatami kasunkillapa!” nir.

⁸Chaymi chay kutilla tukuy ladunman chapakurqa, manana mayqantapis

rikanrillaapanachu. Ashwanmi Jesusta paylatana rikanrilla.

⁹Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuyatinllapanaqa Jesusqa yaçhakuq-ninkunata kaynu niran:

—Amami mayqantapis parlankillapachu chay rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa wanur kawsamunankaman nir.

¹⁰Chaymi paykunaqa mana mayqantapis parlaranllapachu, michka paykuna chay “Wanur kawsamushaq” nishanpaq mana intrakasha karmapis. Chaynu mana intrakashanllaparaykumi kusalata tapunakuyaqllapa.

¹¹Chaymi Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Chaynu katinga, çimapaqtaq Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuq-kunaqa, Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta naypaqtaqa shamuyanqa ninllapa? nir.

¹²Jesustaqa paykunataqa niran:

—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa. Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashanulla shumaqchayanqa. Chaqa, çimapaqtaq Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin: ‘Dyusmanta Shamuq Runataqashi çhiqnir kusalata qischayanqallapa?’ nirqa. ¹³Chaymi nishaykillapa: Eliasqami shamushana. Chaynu shamutinmi, Dyus nitin iskribikashanulla mana kwintacharchu paykuna munashanulla ruraranllapa nir.^j

Jesumi allicharan dyablupa yarpuyinwan kaq wamrata
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴Chaymanta Jesusqa chay kimsa yaçhakuq-ninwan tikrakamurqa, chay wakin yaçhakuq-ninkunataqa kusala

j 9.13 Kaypiqami Eliaspa shutinwan Shutichikuq Juanpaq rimayan. Payqari Eliasnu karan. Rikay San Mateo 17.13.

achka runakunawan tariran. Chaypi-qami karan Moisés mantakushanta wakín yaĉhar yaĉhachikuq runakuna ima. Chaymi paykunaga Jesuspa yaĉhakuqninkunawan kusalata willana-kuyashallapa karan. Chaykamanmi Jesusqa ĉhamuran. ¹⁵Chaynu Jesús ĉhamutin rikarmi tukuy la chay runakunaga kusa dispantakashalla kallparanllapa Jesusta saludaq. ¹⁶Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata niran:

—¿Imapaqtaq paykunawan kusalata willanakuyaraykillapa? nir.

¹⁷Chaypi kaqkunamanta ukqami niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, wamraytami apamusha kani qamman. Chaqa dyablupa yarpuyinmi limpu muduchar dijasha. ¹⁸Chaymi maypi katinpis dyablupa yarpuyinnga wamraytaqa atakita qur usuraqtana dijan. Chaynulla shimimanta kusalata pusquta itakuchir, kirunmatapis kusalata richyachir ima wanushata yupayna dijan. Chaymi chay yaĉhakuqnikikunata mañakuray dyablupa yarpuyintaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.

¹⁹Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuyllapa nir.

²⁰Chaymi chay wamrataqa Jesusman aparantllapa. Chaynu apatinllapaga, chay dyablupa yarpuyinnga Jesusta rikarqa, wamrata atakita qur pachaman ratachir ribulkachiran, shimimanta pusquta itakuchiran ima. ²¹Chaymi

Jesusqa wamrapa taytantaqa kaynu nir tapuran:

—¿Ima tyimpumanta-pachataq wamraykiqa waknu qischakan? nir.

Taytanqa niran:

—Takshitunmanta-pacha. ²²Chaymi wak dyablupa yarpuyinnga kutir kutir ninaman, yakuman ima itasha wanuchinapaq. Chayraykumi puytiq yupay karqa, llakipar yanapamayllapari nir.

²³Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¿Imaraykutaq puytiq yupay karqa yanapamayllapari nimanki? Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq^k nir.

²⁴Chaynu nitinmi chay wamrapa taytanqa kusala jwirtita kaynu nir qayĉhakuran:

—Nuqaqami kriyini, Taytituy. Ashwan ¡yanapamay-ari masna kriyinaypaq! nir.

²⁵Chaymantami Jesusqa kusala achka runakuna tantakamuqta rikarqa, chay dyablupa yarpuyinta kaynu nir anyaranna:

—Muduchakuq chaynulla upachakuq dyablupa yarpuyin, nuqami mantashuni kay wamramantaqa llushir, amana qashanqa yaykunkinchu nir.

²⁶Chaynu nitinmi, chay dyablupa yarpuyinnga wamrataqa qashan atakita qur, pachaman ratachir wanushata yupay dijar llushiranna. Chaymi rikaqkunaga niyaranllapa: “Ashwanmi wamraqa wanunna” nir. ²⁷Piru Jesusqami wamrataqa makinmanta chutar sharichimuran. Chaymi ashwan wamraqa sharanna.

²⁸Chaymantami Jesusqa uk wasiman yaykuran. Chaypimi yaĉhakuqninkunaga paylata kaynu nir tapuranllapa:

k 9.23 Wakín iskribikashakunapimi nin: “Kriyitkiqami imapis rurakanqa. Chaqa tukuy kriyiqkunapaqqami imapis ruraypaq” nir.

—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuyintaqa mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

²⁹Jesusqami niran paykunataqa:

—Waknu riqchaq dyablupa yarpuy- nintaqami mana chaynulaqa uk runamantaqa itakunchikchu. Ashwanmi [ayunar] Dyusman kusalata mañakur ima itakuyta puytinchik nir.

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqa niran

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹Chaymanta, Jesusqa yaçhakuqnin- kunawan rirqa pasaran Galilea pwiblupa lugaminkunata. Piru payqami mana munaranchu mayqanpis mayta risha nir yaçhananllapataqa. Chaqa yaçhakuqnin- kunatami kaynu nir yaçhachiyaran:

“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa. Chaynu qukutinllapami wanuchinqa- llapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

³²Chaynu nir willatinmi yaçhakuqnin- kunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla tapunanllapapaqmapis kusalatari manchakuyaranllapa.

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³Chaymantami Capernaúm pwiblu- man çharnaqa, uk wasiman yaykuran- llapa. Chaymi Jesusqa yaçhakuqnin- kunata kaynu nir tapunan:

—¿Imanirtaq qamkunaqa nanpi willanakuyaraykillapa? nir.

³⁴Piru paykunaqami pinqakur mana imatapis nirchu uyarala kidaranllapa. Chaqa nanpiqami willanakusha karanllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir. ³⁵Chaymantami Jesusqa taran. Chaymi dusi yaçhakuq- ninkunata qayar, kaynu niran:

—Mayqanpis kusa kayta munaqqami mana kwintachaypaqla tikrakar, uk sirbikuq yupay kar wakinninllapatana yanapanmanllapa.

³⁶Chaynu nirmi, uk wamrituta paykunapa çhaypinman apar, marqakur kaynu niran:

³⁷—Mayqanpis nuqapi kriyishanrayku kay wamritu yupay kaqta, shumaqta samachiqqami, ashwan nuqallatana samachimayan. Piru manami nuqalata- chu samachimayan, ashwanmi chay mayqançi kaçhamasha chaytapis samachiyan nir.

Mana kuntramaqninchikqami ashwan faburninchik

(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

³⁸Chaymantami yaçhakuqnin Juanqa niran:

—Yaçhachikuq Taytituy rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyinkunata runakunamanta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchikkunawanqa purinchi.

³⁹Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqapa shutiywan milagruta rurayarqa, manami chay kutilla kuntray rimayta puytayanqachu. ⁴⁰Ashwanmi nuqanchikpa mana kuntranchik karqa, nuqanchikpa faburninchik kanqa.

⁴¹Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis qamkunata nuqapi kriyishaykillapa- rayku uk jarru yakituta upyachishuq- llapaqami, kusa shumaq allin imakuna- tana aypaqallapa Dyusmantaqa nir.

Kuytawkish uchakutkillapa

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴²Piru nuqapi kriyishanrayku mana kwintachaypaqla kay taksha wamrituy- kuna yupay kaqkunata uchakuchiqaquna- taqami, kusala allin kanman kunkanpi

uk marayta watar, mar yakupa mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.

⁴³Imanupi makiki uchakuchishutin-maqa, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyta kwirpuyki tukuy tyimpupaq chay infyirnupi nina maydiyapis mana wanuqpi qischakanaykimantaqa.

⁴⁴⁻⁴⁸Chaynulla êhakiki uchakuchishutin-ga, pitir itakuy. Chaqa allinmi kanqa kuju, tukuy tyimpupaqna kawsanaykipaq, ishkantin êhakikiwan infyirnumanna itakukanaykimantaqa. Chaynullami nawiki uchakuchishutinpis, urqur itakuy. Chaqa allinmi kanqa uk nawiyjunla, Dyus mantakuyashanman yaykunaykipaq, ishkantin nawikiwan infyirnuman itakukanaykimantaqa. Chaqa chaypiqami ñushi chaynulla ninamapis maydiyapis mana wanunchu.

⁴⁹Chaymi chaypiqa imanutaq aychamataqa kaçhiwan salanchik chaynu ninawan kusalata qischakankillapa. ⁵⁰Chayraykumi qamkunapis kay pachapiqa imanutaq kaçhimaqa kusalata sirbin chaynu kar uknikillapa uknikillapa kusa shumaqta kawsayllapa. Chaqa uk kaçhi lampaqyatinqa, çimanunari qamkunaqa qashan shumaqchankillapa?

Jesús yaçhachikuran warmiwan dijanakuqpaq

(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 ¹Jesúsqami chay Capemaúim pwiblumanta lluqshir rir, Judeapa lugaminkunaman çharan. Chaymanta rirmi, riyu Jordanpa chimpanmanna çharan. Chaymi chaymanpis kusala achka runakuna tantakamutin Jesúsqa yaçhachikuran imanutaq yaçhachikuq chaynulla.

²Chaymantami wakin fariseo runakuna Jesúsman qimikaranllapa. Chaymi mabir imanishunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:

—¿Allinchi kanqa uk runa warminta dijananpaqqa? nir.

³Chaymi Jesúsqa niran:

—¿Ima nirtaq Moisesqa mantashuranllapa?

⁴Paykunaqa niran:

—Moisesmi niran, uk runa warminta dijanarqashi karguyjunkunapi kartata rurur warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.

⁵Chaynu nitinllapaqa Jesúsqa paykunata niran:

—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynuqa mantakuran. ⁶Piru Dyusqami puntamanta-pacha runata, warmita ruraran. ⁷Chayraykumi, ‘Uk runa warminwan kasararqa, taytanta mamanta dijanqa. ⁸Chaymi ashwan warminwanqa uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir. Chaynuqami mana ishkaynachu, ashwan uklana. ⁹Chayraykumi uk runa warminwan uk kwirpulanana kananpaq Dyus nishanrayku, mana mayqanpis, paykunaqa dijanakunqa niyta puytinchu.

¹⁰Chaymanta Jesúsqa wasipina katinga, yaçhakuqninkunaqa chay yaçhachikushanpaq tapuranllapa.

¹¹Jesúsqa niran:

“Mayqanpis warminta dijar qashan ukwan kasararqami kusala saqratana uchakuyan. ¹²Chaynulla warmipis runanta dijar, ukwan kasararqa kusala saqratana uchakuyan, punta runanta dijashanrayku” nir.

Jesumi wamrakunata bindisiran

(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³Chaymantami Jesúsmanqa wamrakunata apamuranllapa, bindisininpaq. Piru yaçhakuqninkunaqami chay wamrakunata apamuqkunataqa anyaranllapa. ¹⁴Chayta rikarmi, Jesúsqa piñakur yaçhakuqninkunataqa niran:

“¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay kaqkunallapaq. ¹⁵Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu”.

¹⁶Chaynu nirmaqami wamritukunata, marqaruk makinkunata ananman çhurar bindisiran.

**Kusala imayjun runami
Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)**

¹⁷Chaymanta Jesús riyatinnaqa uk runa kallpar shamur naypalanpi qunqurikur kaynu nir tapuran:

—Kusa allinla yaçhachikuq taytituy, çimatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

¹⁸Chaymi Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus. ¹⁹Chaqa qamqami Dyus mantakushankunataqa yaçhankina. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan kaychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu; ama uknikita imapipis llullachiychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.

²⁰Chaynu nitinmi, chay runaqa niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.

²¹Chaymi Jesusqa chapar kusalata llakipar, niran:

—Uksitumi faltashuyan ruranayki-paqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata

quy. Chaynuqami unaq syilupiqqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.¹

²²Chaynu Jesús nitinmi, chay runaqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan. ²³Chaymi Jesusqa, ridurninman chapakur yaçhakuqninkunataqa kaynu niran:

—Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa.

²⁴Chaynu nitin uyaparmi, yaçhakuq-ninkunaqa kusata yarpupakuranllapa: “¿Imanutaq chaynuqa kanqa?” nir.

Chaymi Jesusqa qashan niran:

—Wamrituykuna ¡kusala trabajusumi Dyus mantakuyashanman mayqanpis yaykunanpaqqa! ²⁵Chaymi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uçhkitunta nir.

²⁶Chaynu nitin uyaparmi kusala masta yarpupakuranllapa. Chaymi ukninllapa ukninllapa kaynu nir tapunakuyaqllapa:

—Chaynu katinqa çpitaq washakayta puytiyanqa? nir.

²⁷Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar kaynu niran:

—Runakunapaqqami kayqa mana ruraypaqchu. Piru Dyuspaq-shuyapaqami tukuy imapis ruraypaq nir.

²⁸Chaynu nitinqa, Pedruqa kaynu niq qallariran:

—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.

²⁹Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis nuqarayku, chaynulla washakanan-

I 10.21 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Ashwanmi nuqapi kriyishaykirayku kruspi wanuchishunatinllapamapis ama manchakurchu shamutki nuqawanna rishun” nir.

llapapaq yaĉhachikushanrayku wasinta, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, [warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata دچار nuqa munashayta ruraĉkunaqami, ³⁰kay pachapiqa syin kuti mas achkatana, wasikunata, ullqu ukninkunata, warmi ukninkunata, taytanta, mamanta, wamrankunata, ĉhakrankunata ima aypañqallapa michka kusalata qisĉakar imamapis. Nataq maydiya-shuypaqa ashwan tukuy tyimpupaqa kawsaytana aypañqallapa. ³¹Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaĉkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaĉkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa.

**Qashanmi Jesusqa
wanushaqna niran**

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³²Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Jerusalemman riq qallaritinllapa, payqa yaĉhakuqninkunapa naypanta riyaran. Piru yaĉhakuqninkunaqami kusa dispantakashalla riyaranllapa. Nataq chay wakinkuna ikita riqkuna-shuypaqa kusalata manchakur ima riyaranllapa. Chaymi Jesusqa dusi yaĉhakuqninkunata qayar uklawman apar, qashan kaynu nir willayaran:

³³“Qamkuna rikayashaykillapanumi kananqa riyanchikllapana Jerusalem. Chaypimi Dyusmanta Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir

mantakur, mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. ³⁴Chaymi paykunaqa kusalata burlakar, tuqapar, wipyar imanaqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

**Santiagowan, Juanmi Jesusta
mañakuranllapa**
(Mt 20.20-28)

³⁵Chaymantami Zebedeupa wamrankuna Santiagowan Juanqa, Jesusman qimikar kaynu niranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, mañashayki uk faburta ruramanaykillapapaq.

³⁶Jesusqa niran:

—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta munayankillapa? nir.

³⁷Paykunaqa niran:

—Imaraq taytituy, qam chay kusala shumaq mantakuynikiipi mantakurqami, qam nitki ukniyllapaqa allilaw qichqaykiki tanqa; nataq ukniyllapa-shuypaqa ichuqlaw qichqaykipina nir.

³⁸Chaynu nitinmi Jesusqa paykuna-taqa niran:

—Manami qamkunaqa imata mañaku-yankillapa nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa: ¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupay qisĉakar wanuyashaq, chaynu qisĉakaytachu puytiyankillapa kanqa? nir.^m

³⁹Chaymi paykunaqa niran:

—Arí Taytituy nir.

Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami qamkunapis kusalata qisĉakankillapa, nuqa qisĉakashaynulla. ⁴⁰Piru chay mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi chay mayqanpaqĉhi chaykunaqa

m 10.38 Castillanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qisĉakaytachu puytinki nuqa qisĉakayashaq chay yupay nir.

kamakasha chaykunanami chaypiqa tayanqallapa nir.

⁴¹Piru chay wakin dyis kaq yačhakuq-ninkunaqami, chaynu nir mañakuqta uyaparqa piñakuranllapa Santiaguwan Juanwan imaqa. ⁴²Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

—Qamkuna yačhashaykillapanu, chay mana Israel runakunapa mantakuqninkunaqami, chay pwiblunmanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

⁴³Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

⁴⁴Chayraykumi qamkunamanta uknikillapa kusa kayta munarqa, tukuyqa sirbiqninna kayllapa. ⁴⁵Chaqa Dyusmanta Shamuq Runamaqami sirbikuq shamuran mana payta sirbinanllapapaqchu. Chaymi ashwan kusala achka runakunata uchanmanta washananrayku, wanunqa.

Jesusmi syigu Bartimeuta allicharan

(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶Chaymantami čharanllapa Jericó pwiblumanna. Chaymanta chay pwiblumanta lluqshir yačhakuqninkunawan chaynulla kusala achka runakunawan ima riyatinllapami nan qichqalanpi uk syigu runa Bartimeo shutiq tayasha karan, limusnata mañakur. Payqami Timeupa wamran karan. ⁴⁷Chaymi Nazaretmanta Jesús pasaqta uyaparqa chay syiguqa, kaynu nir qayčhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús!
¡Llakipamastuy-ari! nir.

⁴⁸Chaynu nitinmi, runakunaqa anyaranllapa upallananpaq. Piru payqami llallin kaynu nir qayčhakuran:

—¡Davidpa ayllun Jesús!
¡Llakipamastuy-ari! nir.

⁴⁹Chaymi Jesusqa chaypi shar, kaynu niran:

—Qayamuyllapa chay runataqa nir.
Chaymi kaynu nir qayamuranllapa:
—Aligriyakur, sharir shamuy. Jesusmi qayashuyan nir.

⁵⁰Chaynu nitinllapami, chay runaqa qatakuna račhpanta urqur itakur, piryar rir Jesusman pimiran. ⁵¹Chaymi Jesusqa tapuran:

—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.

Payqa niran:
—Yačhachikuq Taytituy, nawiy rikakunantami munayani nir.

⁵²Jesusqa niran:

—Rikuyna. Chaqa kriyishaykiraykumi alliyashaykina.

Chaynu nitinmi chay kutilla rikakuranna. Chaymi ashwan kusalata aligriyar Jesuspa pullanna riran.

Jesusmi Jerusalemman yaykuranna

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

11 ¹Jesusqami yačhakuqninkunawan Jerusalemman riyar, yaqqa čhayarnaqa, Betfagé chaynulla Betania pwiblupa shipchankaqman čharanllapa. Kay pwiblukunaqami chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan. Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkey yačhakuqninkunata qayamur, ²kaynu nir kačharan:

—Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chayman. Chayman čharqami uk burru wataraqta tarinkillapa. Chay burrupiqami mana mayqanpis tasharaqchu. Chaymi kačhar apamunkillapa. ³Piru mayqan imallata willashutinllapapaq ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyar, daskaqlami kačhamunqa’ nir.

⁴Chaynu nitin, rirqami kallipi punku yatankaqpi wataraqta burrutaqa tariran-

llapa. Chaymi kaçharanllapa apamunanpaq. ⁵Piru wakin chaypi kaqkunami kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq burruta kaçhayankillapa? nir.

⁶Chaymi paykunaqa Jesús willashanulla nitinllapa, dijatinna aparanllapa. ⁷Chaymi burrutaqa Jesusman apar raçhpankunata ananman çhuratinllapa Jesusqa anan taranna. ⁸Piru chaypiqami karan kusala achka runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa wakinqa raçhpanllapata çhukiranllapa. Nataq wakin-shuyapaqami qirupa raprankunata kuchumur çhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa pasanpaq. ⁹Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:

“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa

Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!

¹⁰ ¡Chaynulla kusa alabakashami kanqa Davidpa ayllunmanta shamuq gubyirnunchikllapaqa!

¡Payqami unaq syilupipis kusa alabakashana kanqa!” nir.

¹¹Chaynu rirmi Jesusqa çharan Jerusalemmanqa. Chaymanta rir yaykuran Dyusta adurananllapa wasiman. Chaynu yaykurmi tukuy chay ruripi kaqkunata alli rikaran. Chaymantami yaçhakuqninkunawan riranna Betania pwibluman. Chaqa kusa tardinari karan.

Jesusmi igus qiruta amana puqunanpaqchu niran

(Mt 21.18-19)

¹²Allaqninqami Betania pwiblumanta riyarqa Jesusqa mallaqnaran. ¹³Piru

larguqaqimi rikaran uk igus qiru kusa raprayjunta. Chaymi rir çharan, puquyninpismi kanqa nir yarpur. Piru ashwanmi rapranlata tariran, mana puquyniyjuntachu. Chaqa manari puqunan tyimpuraqchu karan. ¹⁴Chayraykumi, chay igus qirutaqaⁿ kaynu niran: “¡Kaymantaqami manana mayqanpis puquynikitaqa mikunqallapanachu!” nir. Chaynu nitinmi chay yaçhakuqninkunaqa uyaparanllapa.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵Chaymantami Jerusalemman qashan çhamur, Jesusqa, Dyusta adurananllapa wasiman yaykur, chaypi rantikuqkunata, rantikuqkunata ima limpu waqtaman itakuq çhurakaran. Chaynumi chay uklawmanta kaq qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu tikrar itakuran. ¹⁶Chaymi payqa mana munaranchu mayqanpis imankunata charikur ima Dyusta adurananllapa wasiman yaykur pasanallapataqa. ¹⁷Chaymi ashwan kaynu nir yaçhachiq qallariran:

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin: ‘Wasiyqami tukuy nasyunmanta runakuna nuqaman mañakunanllapalapaq wasi shutinqa’ nir. Piru qamkunqami suwakuqkunapa maçhayninpaqna tikrashaykillapa” nir.

¹⁸Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna imaqa, yarpuranllapa imanullapis

n 11.14 Chay igus qiruwami intrachimanchik chay Israelmanta runakunapaq. Chaqa paykunaqami Dyusta kasuq tukur kusala raprayjun yupay karanllapa. Piru ukman mana allinkunata rurar imaqa, chay yura igus qiru mana puquyniyjunchu yupay karanllapa. Chaymi yanqa raprayjun yupayla paykunapis karan.

Jesusta wanuchinanllapapaq. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuylla runakunari yačhachikutingqa kusa dispantakashalla uyakuyaqllapa.

¹⁹Chaymanta tutapayatinnaqami Jesusqa yačhakuqninkunawan chay Jerusalemanta lluqshir riranllapana.

Mana puquq igus qirumi chakiran
(Mt 21.19-22)

²⁰Allaqmanta qashan riyarmi, chay igus qirupa yatanlata pasayar, rikaranllapa limpu čhupanmanta-pacha chakishatana.

²¹Chaymi Pedruqa, Jesús chay igus qiruta willashanpaq yarpur kaynu niran:

—Yačhachikuq Taytituy, rikay chay igus qiruta amana maydiyapish puqunanpaq nishaykiqami chakishana nir.

²²Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata niran:

—Allita Dyuspi kriyiyllapa. ²³Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Tayta Dyuspi tukuy shunqunwan kusallata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu, kay qaqata ‘Kaymanta ashur rir mar yakuman yaykuy’ nitinllapaqa, chaynu pasayanqa nir.

²⁴Chayraykumi nishaykillapa: Qamkuna Tayta Dyusman mañakurqa kusallata kunfyakar, chay imatachi mañakuyashaytaqa qumayanqa nir mañakuyllapa. ²⁵Piru Dyusman mañakurqa, pirdunayllapa mana allinkunata rurashuqkunata. Chaynuqami syilumanta Taytaykillapa Dyusqa uchayki-llapamantaqa pirdunashunqallapa. [²⁶Piru qamkuna ukkunata mana pirdunatki-llapaqa, syilumanta Taytaykillapa Dyuspis uchakushaykillapamantaqa mana pirdunashunqallapachu.]

**Jesustami tapuranllapa pipa
pudirninwanshi nir**
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷Chaymantaqami Jerusalén pwibluman čhar, Jesusqa Dyusta aduranaan-

llapa wasi ruripi puriyatin, chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yačhar yačhachikuq-kuna, Israel pwiblupa ruku mantaqninkuna ima payman qimikaranllapa.

²⁸Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

²⁹⁻³⁰Chaymi, Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiylapalla willamayllapa! ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kačhamuran shutichikunapaqqa? ¿Dyus, manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

³¹Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “Dyusmi kačhamuran’ niytaqa manami puytinchikillapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

³²Nataq ‘Runakunalami kačhamuran’ nishallapaqa, ¿imataq pasanqa?”

Piru manami chaynu niytaqa puytiranllapachu, runakunata manchashanllaparayku. Chaqa tukuyllari kriyiqllapa Juanqashi Dyuspa chiqap rimaqnin karan nir. ³³Chaymi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yačhanillapachu nir.

Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

**Jesusmi kumparasyunta ruraran
mana allin trabajaqkunawan**
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 ¹Chaymantami Jesusqa kumparasyunkunawan yačhachikuq qallariran, kaynu nir:

“Uk runami čhakanpi ubata tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran.

Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta. ²Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran uk sirbikuqñinta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq. ³Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima, mana imatapis qurchu qatiĉharanllapa. ⁴Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa qashan uk sirbikuqñinta kaĉhamuran. Piru chayta-shuyapaqami kusalata jurapar, [rumillawan sitar] umanmatapis lisyaranllapa. ⁵Chaymantami qashan kaĉhamuran ukta. Nataq chayta-shuyapaqami aypar wanuchiranllapa. Chaymantami ukkunata kaĉhatin, wakintaqa kusalata maqar qischaranllapa. Nataq wakinta-shuyapaqa wanuchiranllapa.

⁶“Piru tukukananta-shuyapaqami kusala munashan wamrantana kaĉhamuran. Chaqa payqami kaynu yarpuran: ‘Wamrayta-shuyapaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir. ⁷Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachapa amunkunapa kanallapapaq!’ nir. ⁸Chaynu ninakurmi aypar wanuchir, ĉhakramantaqa urqurna itakuranllapa”.

⁹Chaynu nirqa kaynu nir tapukuran paykunataqa:

“¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa? Chay ĉhakrapi kaqkuna-taqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa. ¹⁰¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashantaqa? Chaqa ninmi:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.

¹¹ Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran. Chaymi ashwan paylata alabashunllapa’ nir”.

¹²Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin chaypi kaq runakuna uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. ⁹ Chaymi Jesusta aypar prisunanarllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku. Chaymi ashwan dijatinllapana riran.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³Chaymantami chay fariseo runakunaqa wakinninta chaynulla Herodespa wakinninta ima kaĉharanllapa rir, Jesusta tapur mana allinta rimachir, chaylapaqa uchachananllapapaq. ¹⁴Chaymi paykunaqa Jesusman rir kaynu nir tapuranllapa:
—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhani-llapami qamqa Dyus munashannulla

o **12.12** Chay kumparasyunpi kaynuta yaĉhachimanchik: ĉhakrapa amunqami yaĉhachimanchik Taytanchik Dyuspaq. Chay ĉhakrapa amunpa wamran, chay itakusha rumiwan, yaĉhachimanchik Jesucristupaq. Chay wanuchikuqkuna llutakuqkunawanqami yaĉhachimanchik chay kurakunapa mantaqñinkunapaq. ĉhakrapa amunpa sirbiqñinkuna-shuyapaqa, yaĉhachimanchik Dyuspa rimaqñinkunapaq.

chiqapta rimar yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana runakunawan allinpi kanaykipaqchu yaĉhachikunkimapis. Piru, ¿allinchi kanqa impwistuta chay Roma pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq, manaqachu mana? Ima nimankillapataq, ¿pagrashaqllapachu manaqachu mana? nir.

¹⁵Piru Jesusqami kaykunaqa Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakunala nir yaĉhayashanrayku, kaynu niran: —¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapapaq? Ma, apamuyllapa uk qillayta rikanaypaq nir.

¹⁶Chaymi apamuranllapa uk qillayta. Chayna Jesusqa paykunata tapuran: —¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskririkasha? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Gubyirnu Cesarpa nir.

¹⁷Chaymi Jesusqa niran:

—Chaynu katinga, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqninta-shuypaqa Dyusta quyllapa nir.

Chaynu nitinmi kusa dispantakashalla kidaranllapa.

**Jesusta tapuranllapa
wanuqkunapaq**

(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

¹⁸Chaymantami wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay runakunaqami ninllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa kaynu tapuranllapa:

¹⁹—Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskririran: ‘Mayqan warmiyjun

kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinga, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’^p nir. ²⁰Chaynu katinmi tapushaykillapa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. ²¹Chaymantami chay ishkay kaq ukninna kasararan byudawanqa. Piru paypismi manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. Chaynullami chay ishkay kaqwan, kimsa kaqwan pasaran, ²²chay syiti kaq ukninllapa kasarar wanunankaman. Piru mayqanninllapapis manami wamrayjunchu karan. Chaymantaqami chay warmipis wanuranna. ²³Chayna chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa, ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari kasarasha karan chay warmillawan.

²⁴Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankillapa, Dyus nitin iskririkashanpaq, chaynulla paypa pudiminpaq mana intrakashaykillaparayku. ²⁵Chaqa maydiya chay wanushakuna kawsamurqami, manana kasararaqallapanachu, chaynulla manana kasarachikunqallapalamapischu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa angelninkunamaqa mana kasarannlapachu chaynuna kawsanqallapa. ²⁶Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus nitin Moisés iskririshantaqa? Chaqa chay sarsapi nina kusalata ratakuq rurimanta Dyusqa kaynu niq: ‘Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa Dyusnin kani’ nir.

²⁷Chayraykumi Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusninchu; ashwanmi tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami limpu limpu pantasha puriyankillapa nir.

Dyuspa mas allin mantakushan*(Mt 22.34-40)*

²⁸Chaymantami Moisés mantakushanta uk yaĉhar yaĉhachikuq uyaparan Jesús, saduceo runakunata karanta willar uyarachiqta. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ¿tukuy mantakuykunamantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.

²⁹Jesusqa niran:

—¡UYAKUYLLAPA ISRAEL RUNAKUNA! AMITUNCHIK TAYTA DYUSQAMI, PAYLA DYUSQA. Chaymi chay puntapi kaq kusala mas allin mantakuyqami nin:

³⁰“Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpunyikiwan, jwirsaykiwan’ nir. ³¹Nataq chay ishkay kaq mantakuy-shuypaqami nin: ‘Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla’ nir. Chaymi nishaykillapa: Tukuy wakín mantakuykunamantaqami kay ishkaykuna, kusala mas allinqa nir.

³²Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuq runaqa, niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, tukuytami karanta nimashayki. Chaqa Dyusninchikqami payla. Manami uk masqa kanchu paymantaqa. ³³Chaymi ashwan Dyusninchikta tukuy shunqunchikwan, yarpuninchikwan, jwirsanchikwan munar chaynulla runa masinchikkunatapisi imanuchi nuqanchikpa kwirpunchikta munanchik chaynulla munashanchikmi kusala mas allin, animalkunata chay altarman apar ufrindapaq nir rupachinallapamantaqa nir.

³⁴Chaynu chay runa kusala allinta rimashanraykumi Jesusqa kaynu niran:

—Pitilanami faltashuyan Dyus nishankunata allita intrakar paywanna kawsanaykipaqqa nir.

Chaymanta-pachami mana mayqanpis tapunanpaqqa yarpuranlamapischu.

Dyus Akrashan Cristuqa**¿maymantataq shamun?***(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵Chaymantami Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi yaĉhachikuyar kaynu nir tapukuran:

“¿Imapaqtaq Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuq runakunaqa ninllapa ‘Dyuspa Akrashan Cristunqami Davidpa ayllunmanta’ nirqa? ³⁶Chaqa, Davidqami paylla Dyuspa Santu Ispiritun yanapatin, kaynu nisha karan:

“Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:

Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman’ nir.

³⁷Piru willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinga, ¿imapaqtaq Davidqa ‘Amituy’ niran?”

Chaynu nir Jesús yaĉhachikutinmi, chay achka runakunaqa kusa aligrila uyakuqllapa.

Jesusmi yaĉhar**yaĉhachikuqkunapaq rimaran***(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸Jesusqami yaĉhachikuqnuqa kaynu niran:

“Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raĉhpanllapata yakakuyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludananllapata ima. ³⁹Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanapunapi samachinanllapata munan. ⁴⁰Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin

runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa”.

Byudapa ufrinditan

(Lc 21.1-4)

⁴¹Uk diyapimi Jesusqa Dyusta adurananllapa wasipi kar, chay ufrindata tantananllapa kajunkunapa naypanpi taran. Chaymi payqa rikakutin, achka runakuna ufrindankunata itaqllapa chay kajunkunamanqa. Chaynullami achka kusa qillayniyjun runakunapis qillayninllapata itaqllapa chaymanqa. ⁴²Chaymantami uk mana imayjun byuda çhamur, mana kusa achka çhaniyjun ishka qillaysituta chay kajunkunamanqa itaran. ⁴³Chaymi Jesusqa yaçhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami tukuy runakuna qillayninta çhurayashanmantapa mas achkata itasha kajunkunamanqa. ⁴⁴Chaqa ukkunaqami qillaynin subrashanlata itanllapa. Piru kay mana imayjun byuda-shuyapaqami, chaylawanna kawsananpaq kasha karmapis limpula çhurashamapis, nir.

Jesusmi Dyusta adurananllapa wasita ratachinqallapa niran

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 ¹Chaymanta Dyusta adurananllapa wasimanta lluqshitinllapaqa Jesuspa uk yaçhakuqninqa kaynu niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, rikay Dyusta adurananllapa wasitaqami kusa shumaq rumikunawan ima kusala atunta rurashallapa nir.

²Chaymi Jesusqa niran:

—Kanan kayta rikayankillapa chaytagami limpu ratachinqallapa. Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir.

Jwisyu diya shipchamuyatingqami kaynu pasanqa

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³Chaymantami paykunaqa Olivos sirkaman riranllapa. Chayqami karan Dyusta adurananllapa wasipa naypanlawpi. Chaymi chaypi Jesusqa tatin, Pedro, Santiago, Juan, Andrés imaqa paylata kaynu nir tapuranllapa:

⁴—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaçhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasanpaq diyaqa shipchana? nirqa.

⁵Chaymi, Jesusqa niran:

—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapa-paq. ⁶Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusala achka runakunata ingañanqallapa.

⁷“Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa. ⁸Chaqa uk nasyonmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyonmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa, [runakunapis kusala ukmanta tukunqa]. Chaynulla kusala mallaq tyimpu, imami kanqa. Piru chaynu pasatingqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

⁹“Qamkunallami kusalata kuytakankillapa. Chaqa chay tyimpukunapiqami kukushunqallapa karguyjunkunaman. Chaymi kusalata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapiqa.

Chaynullami apashunqallapapis gubirnadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. Chaymi qamkunaqa paykunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa. ¹⁰Chaqa tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayninta washakananllapapaq yačhachikur tukchishana katinllapami, kay pacha tukukananpaq tyimpuqa čhamunqa. ¹¹Piru chaynu karguyjunkunaman apashutinllapaqa, amami yarpupakunkillapachu imatana rimashaq nirqa. Chaymi ashwan Dyus imata rimanaykipaq yanapashushannulla rimankillapa. Chaqa chaypiqami mana qamkunallachu rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Dyuspa Santu Ispiritun rimachishunqallapa.

¹²“Chaynullami nishaykillapapis: Mayqanpismi ukninta kukuyanqa wanuchinanllapapaq. Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata kukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar wanuchinallapa. ¹³Chaymi tukuylla kay pachapiqa nuqapi kriyishaykillaparayku čhiqnishunqallapa. Piru chaynu qischakar imamapis maydiya shamunaykaman shachinakuqkunalami washakanqallapa.

¹⁴“Chaqa Dyuspa rimaqnin Danielmaqa kaynu nir iskribirán: ‘Uk kusala mana allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta adurananllapa wasiman’ nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir yarpunkillapa. Chayraykumi mayqanpis Judea lugarpi kaqkunaqa sirkakunaman alsakanqallapa. ¹⁵Nataq mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. ¹⁶Chaynulla, mayqan čhakranpi karqa amami wasinman rinqachu račpanta apanan-

paq nirqa. ¹⁷¡Akaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! ¹⁸Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyusman alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq tyimpuqa ama chay qasay tyimpuchu kananpaq nir. ¹⁹Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchaypaq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami tukuy ima rurakashanmanta-pacha mana kashachu. Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qischakayqa maydiyapis. ²⁰Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis washakanmanchu. Ashwanmi Taytay Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq llakir washananrayku, mana kusala achka tyimputachu kanqa nisha.

²¹“Piru imanupi mayqan kaynu nishunmanllapa: ‘Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutinllapaqa, amami kriyinkillapachu. ²²Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana ruraypaq imakunata, milagrukunata ima, kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapisi ingañayta kamanqallapa. ²³¡Piru qamkunaqami allita kuytakankillapa! Ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa

(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴“Piru limpu chay qischakay tyimpu-kuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi

mana achkirachikunqanachu. ²⁵Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima, tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa. ²⁶Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamugtana. ²⁷Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaçhanqa tukuyla pachamanta,^q syilumanta, paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.

²⁸“Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuq-manta qawamuqta rikarqa kwintata qukanillapa, tamiya tyimpuqa shipchana nir. ²⁹Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir. ³⁰Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir. ³¹Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.

³²“Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, uraspaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaçhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaçhanchu. Nataq Taytaylami yaçhan. ³³Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikçhakur [Dyusman mañakur] alli kamakashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaçhankillapachu ima diyami shamuyanqa nirmapis.

³⁴“Tukuy kayqami imanutaq uk runamaqa largu mayta rinanpaq karqa, sirbiqninkunata wasinta kuytananpaq dijaran chay yupay. Chaymi ukninta ukninta imata rurananpaq nir mantar, uktaqa kaçharan punkupi kuytakunanpaq ima. ³⁵Chaynumi qamkunapis imuraspis rikçhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa chay wasipa amun ima amsaqpi, çhaypi tuta, gallu kantaypi manaqa allaqamanta çhamuyan nirmapis mana yaçhayankillapachu. ³⁶Kuytawkish, imanupi shamurqa punuqmatana tarishutinllapa. ³⁷Tukuy kay nishushayllapallatami wakinkunatapis willani, rikçhakur kamakashalana kananllapapaq”.

**Jesustami wanuchiyta
yarpuranllapa**

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

14 ¹Ishkay diyalanami chay Pascua fyistapi^r tantata mana libadurawanchu mikuqllapa chayqa faltayaran. Chaymi chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna imaqa yarpuranllapa imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq. ²Piru wakinkunaqami niranllapa: “Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa” nir.

**Jesuspa umanman mutkiyapaqla
yakituta içharan**

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³Chaymantami Jesusqa Betania pwibluman çharqa, riran Simonpa

q 13.27 Tukuyla pachamanta nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir. **r 14.1** Dyusuninchikmi unayqa Egipto lugarmanta Israel runakunapa agwilunkunata urqusha karan. Chay lluqshishanllapata ama qunqananpaqmi añu añu uk fyistata ruraqllapa. Chay fyistaqami shutiq Pascua.

wasinman. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan. Piru chaynu misapi tayatinmi uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa êhanyijun mishkila mutkiyapaq yakituta charikur. Chaymi ashwan chay warmiqa chay butillitata pakir Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa îcharan. ⁴Piru chaypi wakin kaqkuna chayta rikarmi piñakur, ukninllapa ukninllapa kaynu ninakuranllapa:

“¿Imapaqtaq wak kusa êhanyijunta yanqallaqa îchan? ⁵Ashwanmi waknu yanqalla îchananmantapa qumashallapa trisyintus dinaryu⁶ qillaymanmatapis mas rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata” nir.

Chaynu ninakurmi, chay warmिताpa kusallata qillakachiyaranllapa. ⁶Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu niran:

“Ama qillakachirchu dijayllapa. Payqami kusala allinta rurasha nuqawanqa. ⁷Chaqqa chay mana imayjun kaqkunawanqami maydiyapis pulla kankillapa, munashaykillapa ura yanapanaykillapapaqqa. Piru nuqa-shuyapaqami manana pullaykillapana-chu kashaq. ⁸Kay warmisitaqami puytishanta rurasha nuqapa anayman mishki mutkiyapaqla yakituta îcharqa. Chaymi ashwan kamakachimashana, kusa shumaqta pampakanaypaq. ⁹Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq nir yaêhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa yarpur rimanqallapa. Chaymi mana quñanqallapachu”.

**Judasmi Jesusta qillayrayku
arnikuran**

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰Jesusa dusi yaêhakuqninkunamanta ukqa shutiq, Judas Iscariote.

Chay paymi, kurakunapa mantaqin-kunaman riran willaq, Jesustaqa qushaykillapa nir. ¹¹Chaynu nitin uyaparmi chay kurakunapa mantaqin-kunaqa kusallata aligriyar, Judasta qillayta qunanpaq arniranllapa. Chaymi Judasqa yarpuran, maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

**Pascua mikunata
kamakachiranllapa**

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30;
1 Co 11.23-26)

¹²Chay Pascua fyistapa punta diyanpi tantata mana libadurayjuntachu mikuqllapa chaynulla chay uyshitata ufrindapaq nir wanuchiqlapa chay diyami Jesusa yaêhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.

¹³Chaymi Jesusqa ishkaq yaêhakuqninkunata kaynu nir kaêharan:

—Riyllapa Jerusalén pwibلمان.

Chaypimi uk runa kantarunpi yakunta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa. ¹⁴Chaynu rir, wasinman yaykutinqa ninkillapa: ‘Yaêhachimaqniy-llapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaêhakuqniykunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir. ¹⁵Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqinpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamakachinkillapa mikunallapapaqqa.

¹⁶Chaynu nitinmi yaêhakuqninkunapa pwibلمان rir Jesús nishanmulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa. ¹⁷Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusa chay dusi yaêhakuqninkunawan êharanna chay wasimanqa. ¹⁸Chaymanta misapi tasha mikuyamaqa, Jesusa niran paykunataqa:

s 14.5 Trisyintus dinaryuta uk trabajaq ganananpaqqami trisyintus diyata trabajayta ministiq.

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna-manta uknikillapa pullay mikuqmi kuntraykunaman qukumayanqa nir.

¹⁹Chaynu nitinmi, paykunaqa kusalata llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir tapuq çhurakaranllapa:

—¿Nuqachu kashaq? nir.

²⁰Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:

—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, nir. ²¹Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla, Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa. ¡Piru imananaqaraq, chay kuntran-kunaman qukuqqa! Kusala allinchi kananta chay runaqa ama nasinanpaqchu.

²²Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaçhakuqninkunata kaynu nir:

“Kaypi. Kayqami nuqapa kwirpuy” nir.

²³Chaymanta kupata aypar Taytanta payji nir, yaçhakuqninkunata qutin, tukuynin upyaranllapa. ²⁴Jesusqami niran:

“Kayqami yawarniy. Kay yawarniyta içashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta rurani, kusa achka runakunata llakipashay-rayku. ²⁵Chiqaptami nishaykillapa: Mananami qashanqa upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa, maydiya Dyus mantakuyashanpi mushuq ubapa yakunta upyanay-kaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34;

Jn 13.36-38)

²⁶Chaymantami salmukunata takir Dyusta alabarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman. ²⁷Chaypimi Jesusqa paykunata niran:

—Tukuy qamkunami [kanan tutalla] manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

‘Chay michikuqta wanuchitiymi,

uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa’ nir.

²⁸Piru nuqa kawsamurqami, qamkuna-mantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblunanqa.

²⁹Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:

—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapismi, nuqaga mana dijashaykichu nir.

³⁰Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami gallu ishikay kutipaqna kantananpaq katin qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinchu’ nir.

³¹Piru Pedruqa qashan niran:

—Qamwan pullata wanuchimana-llapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.

Chaynullatami wakinkunapis niyaran-llapa.

Jesumi Getsemani wirtapi mañakuran

(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³²Chaymantami Jesusqa yaçhakuqnin-kunawan riranllapa uk lugar Getsemani shutiqman. Chaypimi yaçhakuqnin-kunata kaynu niran:

—Riyanimi Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa nir.

³³Chaynu nirmi, Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar riran pullanqa.

Chaymantami kusata llakir kwashala tikrakan Jesusqa. ³⁴Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:

—Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni. Qamkunaqa kaylapi kidar rikçhakushala kayllapa nir.

³⁵Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashllila wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman pukçhitar Taytanman mañakuran puytiypaq katinmaqa chay kusala saqra qisçhakayqa mana çhamunmanchu nir. ³⁶Chaymi kaynu nir mañakuran:

“*Abba*, ‘Taytay, qampaqqami tukuy imapis ruraypaq. Chaymi puytiypaq katinga yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ashwanmi qam munashayki rurakanqa” nir.

³⁷Chaymanta paykuna kayashanman tikrakamurqa, punuqta tariran. Chaymi Pedrutataqa niran:

—Simón, ¿ima punuyankinachu?

¿Manachu puytishayki uk uralamatapis rikêhakur nuqawan kaytaqa?

³⁸Rikêhakur mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq. Qamkunagami allinkunalata rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa litala kashanraykumi mana shachinakuyta puytinkillapachu.

³⁹Chaynu nirmi qashan riran mañakuq puntata ima nirtaq mañakusha karan chaynulla. ⁴⁰Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay yaêhakuq-ninkunataqa punuqta tariran. Chaqa nawinllapamapis kusalata qipchirayaran punuypaq. Chaymi paykunaqa mana imata nishaq nirpis yaêharanllapachu. ⁴¹Chaymanta kimsa kutipaqna shamur punuqta tarirqa niran:

—¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq? ¡Rikêhakur shariyllapana! Chaqa Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman qukunanllapapaq uraqami êhamushana. ⁴²Shariyllapa, rishunllapana, shipchamunnamu nuqata qukumaqqa nir.

Jesustami prisuranllapana

(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaêhakuq-ninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunawan êharanllapa ispadakunawan, qirukunawan ima.

Paykunaqami riranllapa kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaêhar yaêhachikuqkuna, Israel runakunapa ruku mantakuq-ninkuna kaêhasha katin. ⁴⁴Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa, kaynu nisha karan: “Nuqa saludar muchayani chaytami aypar alli prisunkillapa” nir.

⁴⁵Chaymi Jesusman, Judas qimikarqa, —¡Yaêhachikuq Taytituy!— nir mucharan.

⁴⁶Chaymi Jestustaqa aypar prisuranllapana. ⁴⁷Piru chaypi kaqkunamanta ukmi ispadanta llushichimur, kurakunapa mantaqninta sirbiq runapa rinrinta ¡*saq!* pitiran. ⁴⁸Nataq Jesusqami chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan ima, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? ⁴⁹Nuqaqami imuraspis qamkunawan pulla kar Dyusta adurananllapa wasipi yaêhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu. Kayqami chaynuqa pasayan Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq.

⁵⁰Chaynu Jesús nitingami, tukuy yaêhakuq-ninkunaqa dijarna alsakaranllapa. ⁵¹Nataq uk musu runami Jesuspa ikintaq riyaran, uk yuraq raêhpalawan qatakusha. Chaymi chay runakunaqa ayparan apananpaq. ⁵²Piru payqami chay qatakushan raêhpanmatapis دچار, lirila alsakar riran.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³Chaymantami Jestustaqa, kurakunapa mantaqninmanna aparanllapa. Chaymanmi tantakaranllapa

t 14.36 *Abba* nirqami rimayninchikpiqa munan niyta Papisituy nir.

kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaچار yaچhachikuqkuna, ima. ⁵⁴Nataq Pedruqami largukaqllamanta chapar ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqninpa wasin ruripi pampankaman. Chaymantami chay yaykushanlapi kidaran Dyusta adurananllapa wasita kuytaqkunawan pulla, ninapi quñukuqnu.

⁵⁵Piru kurakunapa mantaqninkuna, tukuy chay kusa mas karguyjunkunagami Jesuspaqqa kusalata yaچhayta munaranllapa imalata mana allinta rurasha katinga, chayraykulana wanuchinanllapapaq. Piru chaynumapis manami tariranllapachu. ⁵⁶Chaqa kusala achka runakunami mana kashanmanta uchachananpaq qimikaranllapa. Piru mana puytiranllapachu. Chaqa rimayashanllapaqami mana chayllachu karan. ⁵⁷Chaynullami wakinkunapis yanqa llullakurla kaynu niranllapa:

⁵⁸—Nuqakunaqami kaynu niqta uyasha kanillapa: ‘Nuqaqami Dyusta adurananllapa wasita runakuna rurashantaqa ratachir, qashan kimsa diyalapaqna shachishaq, mana runakuna rurashannutanachu’ nir.

⁵⁹Piru chaynu rimarmapismi mana chayllatachu rimayaranllapa. ⁶⁰Chaynu nitinllapami chay kurakunapa mantaqninqa sharir tukuyya naypanpi Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qam-shuyapaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaq? nir.

⁶¹Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis nirancho. Chaymi chay kurakunapa mantaqninqa qashan niran:

—¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun, allin Dyuspa Wamran kanki? nir.

⁶²Jesustaqa niran:

—Nuqami kani. Chaqa qamkunami rikankillapa Dyusmanta Shamuq

Runataqa kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta, chaymanta puktaypa rurinta syilumanta shamuqta ima nir.

⁶³Chaynu Jesús nitinmi chay kurakunapa mantaqninqa kusata piñakur raچpanmatapis llikiran, Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi niran:

—¿Ima mas tistigutataq ministinchik-llapa? ⁶⁴Qamkuna uyapashaykillapanu, kusala mana allintami Dyuspaq riman. ¿Imatataq yarpunkillapa?

Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:

—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi allin nir.

⁶⁵Chaymi ashwan wakinqa tuqapar, nawinta bindar maqar ima kaynu niranllapa:

—¡Mabir tantyay!, ¿pitaq maqashuran? nir.

Chaynullami Dyusta adurananllapa wasipi kuytakuqkunapis maqaranllapa.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran

(Mt 26.69-75; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶Chaykamanqami Pedruqa tayaran ruri pampalapi. Chaypi kanankamanmi kurakunapa mantaqninta sirbiq warmi çharan. ⁶⁷Chaymantami Pedruta rikaran ninapa yatalanpi quñukur taqta. Chaymi chay warmiqa kusalata chapar kaynu niran:

—Qampismi Nazaretmanta Jesuswan puriq kanki nir.

⁶⁸Piru Pedruqami kaynu niran:

—Manami riqsinichu paytaqa. Chaynulla manami yaçhanichu imapaq rimayanki nirmapis nir.

Chaynu nir, punkulawman risha katinmi kantaranna galluqa.

⁶⁹Chaymantami chay sirbikuq warmiqa qashan Pedruta rikar, wakinkunata kaynu niran:

—Kay runapismi Jesuswan puriq nir.

⁷⁰Piru payqami qashan niran:

—Manami paytaqa riqsinichu nir.

Chaymanta uk ratulamantaqa chaypi kaqkunapis Pedruwan qimikar kaynu niranllapa:

—Chiqaptami paykunapa uknin kanki. Chaqa qampis Galilea pwiblumanta kanki. [Rimanaykimapismi paykunanu].

⁷¹Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar niran:

—¡Mana riqsinichu chay rimayashay-killapa runataqa nishuyanillapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiy-qami Dyus kastigamanqa! nir.

⁷²Chaynu niyatinlami ishkay kutipaqa gallu kantaran. Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu nishanta: “Manaraq gallu ishkay kutipaqa kantayatinmi kimsa kuti nuqapaqa ninki: ‘Manami riqsinichu’ nir” nishanta. Chaymi llakir kusalata waqaran.

Jesustami Pilatuman aparanllapa

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5;

Jn 18.28-38)

15 ¹Chaymanta achkiyatinnapa chay kurakunapa mantaqninkuna, ruku mantakuqkuna, Moisés mantakushanta yaچار yaأhachikuqkuna, chaynulla chay wakín kusa mas karguyjunkunawan ima tantanakur parlaranllapa. Chaymi Jesustaqa alli watar apar Pilatutana quranllapa.⁴

²Chaymi Pilatuqa kaynu nir tapuran:

—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.

Jesúsqa niran:

—Qamllami ninki.

³Piru chay kurakunapa mantaqninkuna kusalata uchachayashanllapaway-

kumi, ⁴Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:

—Waknu kusalata uchachashutin-llapaqachu, ¿qam-shuyapaqa mana imatapis ninki?

⁵Piru Jesusqami mana rimaranachu. Chaymi Pilatuqa kusalata yarpupakuyar kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25;

Jn 18.38-19.16)

⁶Kada Pascua fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta, runakuna mayqantaأhi lluqshichiy nishannulla.

⁷Chay tyimpupimi uk runa Barrabás shutiq prisu karan wakinninkunawan.

Chaqa paykunami gubyirnupa kuntran tikrakar wanuchikusha karanllapa.

⁸Chaymi runakunaqa Pilatuman أhar maأakuranllapa, imanutaq kada fyistapi uk prisuta lluqshichiq chaynulla rurananpaq nir. ⁹Piru Pilatuqa paykuna-taqa kaynu niran:

—¿Qamkunaqachu munayankillapa, Israel runakunapa mantakuqninta dijatiy rinanpaq? nir.

¹⁰Chaynuqami Pilatuqa niran, chay kurakunapa mantaqninkunaqa Jesustaqa أhiqnirla paymanqa apamusha karan nir kwintata qukashan-rayku. ¹¹Piru chay kurakunapa mantaqninkunaqami tukuy runakunata animachiran, Barrabasta kaأhay nir maأakunanllapapaq.

¹²Chaymi Pilatuqa tapukuran:

—Chayqa ¿imatataq ruranayta munayankillapa Israel runakunapa mantakuqnin niyashaykillapawanqa?

u 15.1 Chay tyimpukunapi Roma pwiblumanta kaqkuna binsisha karan Israel runakunata. Chaymi uk romano gubyirnuna Israel runakunataqa mantaq. Chay gubyirnuqa shutiq Poncio Pilato.

¹³Paykunaqami kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

¹⁴Qashanmi Pilatuqa niran:

—Chaqa, ¿ima mana allintatarurasha?

Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

¹⁵Chaymi Pilatuqa tukuy runakunawan allinpi kidanar, Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaçharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq. ¹⁶Chaynami suldadukunaqa Jesusta aparanllapa gubyirnu Pilatupa dispachunpa pampaman. Chaypimi paykunaqa tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa. ¹⁷Chaymi ashwan uk chupika murada raçpata yakachiranllapa. Chaynullami umachiranllapa uk kuruna kashamanta rurakashata.

¹⁸Chaymanta-shuypaqa kusalata kushikur kaynu nir qayçhakuranllapa:

—¡Biba Israel pwiblupa gubyimun! nir.

¹⁹Chaynu nirnaqa umitanpi uk barawan maqaranllapa, qaqllitanpi tuqaparanllapa ima. Chaynulla paymanta burlakar naypanpi qunqurir, aduraq yupay tukuranllapa. ²⁰Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika murada raçpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raçpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata ruramaqami aparanllapana kruspi klabananllapapaq.

Jesustami kruspi klabaranllapana

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43;

Jn 19.17-27)

²¹Chaymantami Cirene pwiblumanta uk runa Simón shutiq, çhakranmanta shamuqta tariranllapa. Payqami

Alejandro chaynulla Rufo shutiq runakunapa taytan karan. Chaynu tarirmi Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.

²²Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman çharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera nir. ²³Chaymi chaypiqa binuwan mirrata^v piçhur Jesustaqa upyachinaranllapa. Piru payqami mana munaranchu. ²⁴Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaranllapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa raçpalkanunata mayqanninllapapaqshi kanqa nir yaçhananllapapaqqa surtyakur ayparanllapa.

²⁵Jesustaqami alas nwibi unaqna kruspiqa klabaranllapa. ²⁶Uk litrirutapismi çhuranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir. Chaqa kaynumi niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir. ²⁷Chaynullami paypa pullanqa ishkey suwakuqkunata kruslapi klabaranllapa, ukninta Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa allilaw qichqanpi. [²⁸Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa niqmi: “Uchasapa runakunawan pullatami mana allinpaq riqsishallapa”^w nir.]

²⁹Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, umanllapata kuyuchiynulla, kusalata musyar kaynu niyaqllapa:

—¡Jajay! ¡Qammi, Dyusta adurananllapa wasita ratachir qashan kimsa diyalapaq shachishaq nirayki! ³⁰¡Chaymi ashwan qamlla washakar krusmanta ishkimuy! nir.

³¹Chaynullami chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunapis kusalata kushipar, kaynu ninakuyaqllapa:

—Ukkunatami washaran. Piru payllaqami mana washakayta puytinchu.

³²Wakqashi Dyuspa Akrashan Cristun,

v 15.23 Chay mirraqami uk rimidyu karan ama manchaychu nanachikunanpaq.

w 15.28 Isaías 53.12

Israel runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay krusmanta ishkimunqari!
¡Chaynami chaypiraq paypi kriyishunllapa!

Chaynullami paywan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusa mana allinkunata ima willaranllapa.

Jesumsi wanuranna

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49;

Jn 19.28-30)

³³Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a las triskaman tukuy pacha tutaparaq intiru kidaran.

³⁴Chay urasllami Jesusqa kusa jwirtita kaynu nir qaychakuran:

“Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?”

(Chaynu nirqami intrachimanchik: “Dyusniy, Dyusniy, ¿imapaqtaq nuqalata dijamashayki?” nir).

³⁵Chaymi wakín chaypi kaqkuna chaynu nitin uyaparqa kaynu niranllapa:

—¡Uyakuyllapa! Wakqami Dyuspa rimaqnin Eliasta qayayan nir.

³⁶Chaymantami chaypi kaqkunamanta ukninllapa kallpar rir puqyala raçhpata qirupi watar puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shiminman upyananpaq çhurar kaynu niran:

—Dijayllapa, mabir Eliaschu shamur ishkichimunqa nir.

³⁷Piru Jesusqami kusala jwirtita qayçhakur wanuranna. ³⁸Chaymi chay kutilla Dyusta adurananllapa wasi ruripi uk atun rakta raçhpa warkuraqpis likikaran çhaypin unaqmanta urakaman. ³⁹Jesuspa naypanpimi Romamanta suldadukunapa mantaqnin karan. Chaymi payqa rikaran imanú Jesús wanutinmapis. Chayraykumi niran:

—Chiqaptami kay runaqa Dyuspa Wamran kasha nir.

⁴⁰Chaypiqami wakín warmisitakuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa. Paykunaqami kaykuna karanllapa: María

Magdalena, Salomé, chaynulla Josipa, wamraq Santiago pa maman María ima. ⁴¹Kay warmisitakunami Jesuspaqa pullan purir, yanapasha karan pay Galilea pwiblupi katinga. Chaynullami chaypiqa wakín warmisitakunapis achka karanllapa. Paykunami Jesuspa pullan risha karanllapa Jerusalén pwiblumanqa.

Jesustami pamparanllapana

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56;

Jn 19.38-42)

⁴²Chaymanta chay samana diyapaq kamkachikunanllapa diya limpu tardiyayattinnaqami, ⁴³Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq, riran mana manchakurchu Pilatuta, Jesuspa kwirpunta mañaq. Payqami Dyus maydiyapaq shamur qashan mantakuyanqa nir yarpurla kawsaq. Chaynulla payqami chay Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan.

⁴⁴Chaynu Jesuspa kwirpunta mañaq çhatinmi Pilatuqa kusalata manchakur yarpupakuran. Chaymi suldadukunapa mantaqninta qayachimuran Jesusqachu wanushana nir yaçhananpaq. ⁴⁵Chaymi suldadukunapa mantaqninqa rir “Wanushanami” nir willaran. Chaynami Pilatuqa Jesuspa kwirpuntaqa Jositana quran apananpaq.

⁴⁶Chaymi Josiqa kusa shumaq yuraq raçhpata rantir, Jesuspa kwirpuntaqa rir krusmanta ishkichimur chay raçhpawanna pilluran. Chaymantami apar qaqapi uk uçku karan, chaylapi çhurar, yaykunan-taqa kusala atun rumiwanna kirparan. ⁴⁷Chaynu kirpatinmi, María Magdalena-wan, Josipa maman Maríaqa rikakuyaranllapa.

Jesumsi kawsamuranna

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12, Jn 20.1-10)

16 ¹Chaymanta chay samana diya pasatinnapa María Magdalena, Salomé chaynulla Santiago pa maman

Mariaqa kusala mishki mutkiypaq rimidyukunata rantir aparanllapa, Jesuspa kwirpunta kamkachinanllapa-paq. ²Chaymi chay simanapa punta diyanpiqa, allaq allaqla chayraq rupay iqamuyatin riranllapa Jesús pampakashanmanqa. ³Kaynu ninakurmi riyaranllapa: “¿Piraq chay uchkuta kirpasha kusa atun rumita ashuchiyanqa yaykunallapapaq?” nir.

⁴Piru çharqami, chay kusa atun rumiwan uchkuta kirpashanllapapaq uklawpina taqta rikaranllapa.

⁵Chaymanta paykuna chayman yaykurqa chay uchkupa allilaw qichqanpiqa uk musu runa, kusala atun yuraq intiru raçhpayjunta rikaranllapa.

Chaymi chay warmikunaqa kusalata manchakuranllapa. ⁶Piru chay musu runa rikashanllapapami kaynu niran:

“Ama manchakuyllapachu. Qamkunagami maskayankillapa Nazaretmanta Jesusta kruspi klabaranllapa chayta. Payqami kawsamur rishana; mananami kaypinachu. Shamur rikayllapa pampashanllapata. ⁷Chaymi ashwan rir yaçhakuqninkunata, Pedruta ima willayllapa: Payqashi Galilea pwiblu-man riyan paykunamanta naypaqta; ashwanshi wakpina rikanqallapa, imanutaq willasha karan chaynulla”.

⁸Chaynu nitinmi chay warmikunaqa chay uchkumantaqa kusalata alsakar lluqshir riranllapa. Chaqa kusalatari manchakur chukchukyayaranllapa. Piru manami mayqantapis willaranllapachu chaynu manchakushanllaparayku.

Jesusmi María Magdalenaman rikariran
(*Jn 20.11-18*)

⁹Jesusqami chay simanapa punta diyanpi kawsamurqa, puntataqa rikariran María Magdalenaman. Kay Mariamantami Jesusqa, unaylla syiti dyablupa yarpuyuninta itakusha karan.

¹⁰Chaymi payqa rir willaran Jesuspi kriyir pullan purisha kaqkunata. Chaqa paykunaqami kusalata llakir waqayaqllapa ima. ¹¹Piru Jesustami kawsamushata nuqa rikasha kani nir willatin uyaparqa, mana kriyiranllapachu.

**Jesusmi ishkyay
yaçhakuqninkunaman rikariran**
(*Lc 24.13-35*)

¹²Chaymantaqami Jesusqa mana riqsiyapaqla tikrakar ishkyay yaçhakuqninkuna chunllaq nanta riyatin rikariran. ¹³Chaymi riqsirna paykunapis rir wakinninkunata willaranllapa. Piru manami kriyiranllapachu.

**Jesusmi yaçhakuqninkunata
kaçharan yaçhachikunanapaq**
(*Mt 28.16-20; Lc 24.36-49;*
Jn 20.19-23)

¹⁴Chaymanta mas tardikaqqami Jesusqa chay unsi yaçhakuqninkuna misapi tayatinllapa, paykunaman rikariran. Chaymi paykunataqa anyaq anyaq willaran mana allita kriyishanpaq, mana intrakashanllaparayku ima. Chaqa wakinkuna, Jesús kawsamushata rikar, willatinllapami mana kriyishanllapachu karan.

¹⁵Chaymi paykunataqa niran:

“Riyllapa tukuy pachata. Chaynami Dyuspa shumaq rimayninta tukuyyata yaçhachinkillapa. ¹⁶Chaymi mayqanpis kriyir shutikurnaqa, washakanqallapa. Nataq chay mana kriyiqkuna-shuypaqami tukuy tyimpupaq kastigakananapaqna kanqa. ¹⁷Tukuy kriyiqkunata yanapatiyimi kaynu kanqallapa: Nuqapa shutiywanmi dyablupa yarpuyuninta runakunamanta itakunqallapa; mushuq rimaykunata rimanqallapa ima. ¹⁸Largu kurukunata ayparllapa, manaqa bininuta upyarllapamapis mana imanancallapa-

chu. Chaynulla tukuy qishaqkunapa ananman makinllapata churatinllapapismi, alliyanqallapa ima”.

Jesusmi syiluman riranna

(Lc 24.50-53)

¹⁹Chaynu nir imanaqami Jesusqa syiluman apakaranna. Chaymantami ashwan Dyuspa allilaw qichqanpina

taran. ²⁰Nataq yaçhakuqnin-kuna-shuypaqa tukuy pachata riranllapa imanukriyir washakananllapapaq nir yaçhachikuq. Piru Jesusqami kusalata yanapatin kusa mana ruraypaq milagrukunata ima ruraranllapa. Chaymi tukuy rikaqkuna, uyakuqkunaqa chiqapta chayqa chaynu kanqa niranllapa.

Chaynumi kanqa.